

РЕЗЕРВИ ПІДІЙШЛИ

«Лави ідуть Каесемові, дальня вгинається путь»—писав 1925 року П. Усенко.

Ці нові лави комсомольських письменників гуртуються навколо «Молодняка», навколо випробуваного в боях на літературному фронті напостівського ядра організації.

І, коли ще півтора роки тому, на своєму першому з'їздові (січень, 1930 р.) «Молодняк» мав посуті лише три—чотири групи (Харків, Київ, Дніпропетровське, Миколаїв), то на сьогодні—«Молодняк» масова Всеукраїнська організація, що невинно зростає якісно і кількісно.

В першу чергу це показник зросту комсомолу, збільшення його питомої ваги в галузі національно-культурного будівництва. Це показник тісного зв'язку «Молодняка» із широкими лавами комсомолу, показ роботи «Молодняка» під проводом комуністичної партії й комсомолу.

Призов ударників до літератури, що його провадив і провадить разом із ВУСПП'ом «Молодняк», на сьогодні вже дав (і в майбутньому ще більше дасть) свої позитивні наслідки.

«Молодняк», як організація, що в цьому році святкуватиме п'ятиріччя своєї боротьби на напостівських позиціях, за генеральну лінію партії в галузі нацкультбудівництва і зокрема на ділянці боротьби за гегемонію пролетарської літератури, може сказати, що основною ланкою організації є літературний гурток на виробництві. За запровадження в життя цього напостівського гасла боролася, за останній рік-півтора, вся організація.

Призов ударників до літератури перетворив «Молодняк» у справжню масову організацію, з основною ланкою—літгуртком.

Це кладе на всіх, молодняківців нові обов'язки по закріпленню призову, запобігання відсіву, хоч ми й знаємо, що певний відсоток відсіву буде, допомогою ударникам-молодняківцям у їхній літературній роботі, яка (допомога) можлива лише на базі розгорнутої більшовицької критики й самокритики.

Кожен член «Молодняка» повинен усвідомити, що виховання ударників, передання досвіду боротьби за напостівство, є першорядної ваги справа.

Розгляд продукції ударників-молодняківців повинен посісти чільне місце в роботі молодняківської критики. Але на жаль ми повинні констатувати досі недостатню роботу в цьому напрямкові. Таке явище неприпустиме в системі роботи організації «Молодняк».

Недооцінка нових творчих кадрів є головна небезпека, на яку треба вважати ураганим вогонь, але так саме треба боротися із захвалюванням кадрів, «робочелюбським» інтелігентським сусюканням. Треба до ударників позбутися тих зайвих витрат виробництва, як різних волюнтаристичних впливів, що частково позначаються на творчості

яківські критичні кадри повинні уважно переглянути увесь доробок робітників-ударників, щоб допомогти, цим авторам, чинити свої помилки, що є неминучі на перших кроках літе-

ратурної діяльності; уміти винайти те нове, що вносять ударники в цілому й кожний зокрема, в пролетарську літературу, допомогти виявленню й зростанню елементів діалектично-матеріалістичної творчої методи в доробку ударників.

Це все величезної ваги завдання, що кладе відповідальність за виховання кадрів як на керівництво «Молодняка» в цілому, так і на керівників кожного літгуртка, зокрема. Було б наївним і шкідливим думати, що кожний твір ударника вже є закінчене застосування діалектично-матеріалістичної творчої методи, вже є зразок стилю пролетарської літератури.

Можливі й «праві» помилки в окремих творах ударників, так саме, як і можливі «ліві» помилки. Уміти викрити тенденції збочення від генеральної лінії пролетарської літератури в творчих питаннях. Вдарити по них, зробити ці помилки ученою для всієї організації скеровуючи основний вогонь на праву небезпеку—є наше невідкладне завдання. За велике мистецтво більшовизму, тільки конкретною критикою, що допоможе зростанню наших кадрів, можемо закликати ми нові загони творців пролетарської літератури.

Характерною особливістю роботи всіх молодняківських робітничих літгуртків є тісний, органічний, повсякденний зв'язок із багатотиражками своїх заводів. Багатотиражка ось ґрунт, що на ньому зростає творчість ударників-молодняківців. Це свідчить про те, що вся робота літгуртка тісно пов'язана із боротьбою за більшовицькі темпи, із боротьбою за виконання промфінплану, із боротьбою за успішне побудування фундаменту соціалізму в країні Рад. Але ці позитивні якості мають і свою негативну сторону. Розмір багатотиражки, не дає змоги нашим письменникам розмахнутися на ширше полотно, якто: оповідання, повість, і часом затримується зріст молодого письменника, що примушений, через специфіку бази, друкування штучно затримувати свій власний зріст вище, в рямцях нарису. Тут же ми повинні обмовитися, що ми не належим до тих, хто нарис вважає за «нехудожню» творчість. Такі нариси, як Чумандріна—«Мои путилевские дневники», Ставського—«Разбег», й інших,—до щенту руйнують такі теорії. Та проте, ми не можемо також, погодитися з тими, хто декларує нарис, як основу основ всієї художньої прози на данному етапі розвитку пролетарської літератури.

Резерви пролетарської літератури й зокрема «Молодняка», як одного із загонів цієї літератури, підійшли. Ці резерви повинні, в недалекому майбутньому, стати творчою основою, творчим робітничим кістяком пролетарських літературних організацій.

Іх (резерви) треба швидче вводити в бій. Гріш ціна буде всім літературно-політичним боям, коли в них не будуть брати участі призовані ударники. Для цього треба їм швидче передати досвід боротьби за напостівство, творчі досягнення пролетарської літератури. А це можливо лише за умов конкретної критики творчості самих резервів. Отже, спробуємо в цій статті розглянути творчість призованих ударників до «Молодняка». Звичайно, потрібно зразу ж заявити, що цей огляд аж ніяк не претендує на вичерпну повноту. З другого боку, в цей розгляд частково входить і творчість нових молодняківців не ударників, але тільки тих, що лише починають, тому ми опускаємо такі вже відомі читачеві журналу «Молодняк» прізвища як то: І. Вирган, Я. Цапир, Ж. Бакун, Шумило, М. Шпак, Грінгов й інші.

Всю творчість, що ми її розглянемо, для зручності розіб'ємо на такі відділи: поезія, проза, критика.

I

Перед пролетарською поезією на сьогодні, як і перед всією пролетарською літературою, стоїть завдання перебороти відставання від доби соціалістичної реконструкції і, зокрема, як одне із конкретних завдань, щодо

переборення відставання є створення поезії, в основу якої покладена тематика соціалістичної реконструкції, показ героїв п'ятирічки.

Творчість ударників, призваних до літератури, у виконанні цих конкретизованих завдань, може правити за дуже показний і інтересний матеріал, як саме конкретизується в художній творчості молодими письменниками цієї гасла.

В основному, творчість ударників—молодняківців, тематично вся про добу соціалістичної реконструкції, спогляду завдань свого виробництва, на якому працює даний гурток.

Боротьба проти проривів на виробництві за якісні і кількісні показники, художній показ героїв більшовицьких темпів, ось той тематичний стрижень, що на ньому базується творчість ударників.

Кожен твір зростає на конкретних прикладах виробництва, що на ньому працює ударник-поет.

Але не завжди ці твори досягають своєї мети, цебто, художнього показу перетворення праці із тягара в справу честі, героїства, відваги.

Одною із хиб творчості ударників-поетів є поверховий, схематичний підхід до боротьби за промфінплян. Замість показу конкретних, класових людей, своїх товаришів-ударників, ми маємо поверхові, ура-агітаційні шаблони, що мало кого переконують, що є нічим іншим, як погано зримованими й спрощеними (що значно гірше) парою-другою, газетних льозунгів.

З цього погляду характерний вірш Тр. Шевченка «Звільніть нашу путь» («Ударник»—багатотиражка Полтавського, ПРЗ, від 9-IV 31 р.). Цей вірш поверхова риторика, бляшаний патос на кшталт:

«У нас мета
поривно без вагань
На ПРЗ
За більшовицькі
кроки,
У нас м е т а
Зверх сотні—промфінплян
За паровози,
якісно високі».

Загальщина, тільки знаки поклику, замість конкретного художнього показу боротьби за промфінплян.

Ще гірше у віршові П. Турпілько «Дійність» («Ударник» ПРЗ, Полтава, 22-IV—31 р.). Цей вірш простісінський набір слів, в якому є всі аксесуари, щодо поверхової штампованої оцінки буржуазії. Тут і «гади», що «піт і кров без жалю пили за подобою» і багато іншого. Як зразок творчої безпорадності, невміння передати, в художніх образах, свою думку є вірш Г. Срібницької («Ударник» ПРЗ, Полтава, 8-V—31 р.). Вірш коротенький і ми його наведемо повністю.

«В підприємстві, у цехах
Всі робочі загукали:
Плян візьмемо у боях
В цім штурмовім кварталі.
І відгукнулися із сіл
І радгоспи, і колгоспи
Ми приложим всіх зусиль
Й будуть пляни мати поспіх».

Цей наївний, дитячий вірш, ще раз доводить й переконує нас в тому, що інде товариші-ударники не зрозуміли всієї складності й важливості літературної роботи, яка потребує багато праці над удосконаленням своєї творчості, в першу чергу, глибокого підходу до процесів класової боротьби, усвідомлення її (класової боротьби), поглиблення свого світогляду й культури через опанування творів Маркса, Леніна, Сталіна. Отже такі повер-

хові, наївні, примітивні вірші, як наведений вище, говорять про потребу поглибленого навчання як для автора, так і для багатьох поетів-ударників. Гасло за якість, так само діє і в літературі. На жаль, це не завжди ми усвідомлюємо. Дати творчість, що відповідала б завданням доби соціалістичної реконструкції, це зовсім не значить написати віршовану передовицю. Така передовиця навряд чи запалить думки і настрої читача на боротьбу з проривом.

Треба показати не в загальних формах, абстрактних фразах, а конкретно в дрібницях творення нової людини-ударника, його героїчну боротьбу за промфінплан.

На жаль, чимало товаришів йдуть лінією найменшого опіру, а саме, лінією галасливих абстрактних загальних місць. Наприклад:

«У бій хоробрий
За завдання
Ударним темпом в далі
Р у ш!
Гей, вище прапор соцзмагання
Й станок співа металю
т у ш.

(М. Гладілін «В чотири мусим», «Ударник ПРЗ, Полтава, 8-V-31 р.).

І на жаль т. М. Гладілін не один. П. Глушенко дає в основному вірші «День в прапорах» таку ж саму абстрактну риторику («Ударник» ПРЗ, Полтава, 30-IV—31 р.) на тему першого травня. О. Сімонов дає шаблонне звертання до ударника: «Візьмись—прорив—задушиш» у вірші «Дати дужих 43». («Ударник» ПРЗ, Полтава, 25-VI—31 р.). Оця прогнмовість, невиправдана публіцистичність, нищить творчість багатьох молодих поетів-ударників. Замість філософської глибини думки, ідеї, через конкретний показ явища, щоб з нього витікала логічна гостра партійність,—маємо поверховість, брязкотіння паперовими шаблями. Актуальність й значимість поезії полягає не в жонглюванні на всі лади словами партія й комсомол, а в глибоко-партійному розумінні процесів класової боротьби.

Намічається й друга течія. Течія виробничої лірики. Перші кроки в її напрямку репрезентує Ол. Корнієнко своїм віршом «У майстерні кадрів» («Ударник» ПРЗ, Полтава, 25-VI—31 р.). Автор не брязкотить бляшаним патосом, а передає конкретний малюнок праці й настрої ударника. Оцей конкретний показ дає змогу авторові переконливо показати атаку на прорив. Його кінцівка дзвенить бадьоро й переконливо, як синтез узагальнення, що виросло на конкретному показі настроїв і думок робітника-ударника:

«А поруч мене—
Юнь—товариші,
З занять теорії
До праці прийшли,
Щоб на перший заклик
— На прорив
Завзяттям юним
Кожний загорівсь».

До цієї течії прямує і Д. Костів, що в своєму віршові передає настрій Ковалю. («Гримить мій дружче молоток». «Ударник» ПРЗ, Полтава, 9-IV—31 р.).

Було б надаремне думати, що захоплення «гасломанією», поверховістю, притаманно лише частині Полтавського—Молодняка. Це було б зовсім не вірно. М. Довбушів в своєму віршові «На штурм прориву» («Петровець», зав. ім. Петровського, Херсон, 4-III—31 р.) дає ту ж саму прогнмовість, толу публіцистику на кшталт:

Вище
те м п и
в д а р н и х
б р и г а д.

По вузьких місцях—нещадно бий:
Роботу варстатів на вдарний лад
Негайно переведи!

В наших лавах вогонь не згас,
Г е й!

Більшовицьким

п о р и в о м,

Вдаримо вогнем у в останній раз

п о

в и р о б н и ч и х

п р о р и в а х.

Знову і знову доводиться повторювати, що цей шлях хибний. Гасло «політизації» творчості, коли його розуміти так, як це видно з наведеного уривку, дає не глибоку ідейну, більшовицьку загостреність, а поверхове ковзання загальниками, що нічого не говорять ні уму, ні серцю.

Таку ж саму загальщину дає в своїй творчості Лохвицький у вірші «П'ятирічку за три роки», при чому, оця загальщина доводить, інколи; т. Лохвицького до зовсім небажаних висновків. Так, в своєму віршові «До мети» він пише, що ми «до мети летимо, немов на південь птиці, коли покрие землю сніг» («Сигнал Ударника», літсторінки 1 і 2; Діпо, Київ, 1 пас.). Таке тлумачення нашої мети, як порятунку від сучасності, навряд чи вкладалося в ці рядки автором. Але об'єктивно воно не хороше виходить.

Цікаво відзначити, що поруч із захопленням агітаційністю, в гіршому розумінні цього слова, ми маємо й аполітичну творчість. За ~~якразний зразок~~ такої творчості може правити творчість А. Подіського. І характерно, що сама червоність, та «агітаційність» взагалі і «вообще» (вірші «Біла меморіяльна дошки», «Червоний прапор») чудово вживається із типово-аполітичним естетським віршем «Весна» («Сигнал Ударника», літсторінки 1, 2, 3 за 1931 р., Київ, 1 Діпо).

Отже, це доводить нам, що наше завдання на сьогодні ще сильніше вдарити по правій небезпеці, як основній в творчих питаннях, бо вона (права небезпека) знаходить свій вплив і на творчості наших низових робітничих літгуртків.

Не вільний від таких настроїв в своїй творчості й т. Затуловський. Його вірш «Діпо» дає по суті просто опис діпа, аполітичний пейзаж. Вірніше констатацію без будьякої ідейної насиченості. І разом, «тут как тут» в парі йде поверхова дешева ура-революційна деклямація, з штампами то-що (вірші: «Крепко б'єт молот», «Відповідь», «Перше травня»).

Проте вже в дальшій творчості тов. Затуловського помічається намагання дати конкретний показ героїв будівництва (уривки з вірша «Щ 476»), правда, ця конкретність ще тільки накреслюється, як тенденція часто захована у шлакові загальщини, дешевої штампованої патетики.

З цього погляду інтересна творчість Мик. Весняного. Саме, як молодий поет-ударник, шукає свою власну путь. У віршові «Робочі години» М. Весняний дає поганий зразок пасивного споглядання дійсності, зафарбленого роздумом. Але далі він намагається конкретизувати свою творчість, дає аполітичний побутовий пейзаж життя в червоноармійському таборі, без загостреної провідної ідеї (вірш «Вечір» у таборі). Потім, перехід до показу бійців за п'ятирічку в чотири роки. Конкретність матеріалу допомагає авторові і він оригінально подає показ Червоної дошки діпа («Наша червона»). І на цій основі виростає хороший вірш показу створення нової люди-

ни-ударника. Цей вірш свідчить за те, що М. Весняний вміє, хоч й не свідомо, натрапити на генеральну лінію розвитку пролетарської поезії (вірш «Один»). За те, що це не свідоме шукання, як доказ є блідий, хорий на ура-деклямацію вірш «11 років» («Сигнал Ударника», літсторінки 1, 2, 3, 4 за 1931 р. Київ, І пас. Депо). Отже, завдання нашої критики допомогти товаришам менше борсатися у повторюванні перейдених етапів, а визначивши основну тенденцію їх розвитку, допомогти їм критикою негативних сторін їх творчості, для забезпечення їх зросту на основі генеральної лінії пролетлітератури. Шляхом створення публіцистичного жанру поезії йде т. В. Рижков у своїх віршах: «Третій—ударний решающий», «Ударникові» і «надгробне слово промпартії». Але на жаль, брак загальної культури, приводить В. Рижкова до переспівів, до штампованої безбарвної публіцистики, що безумовно—знижує і якість і художню вартість віршів («Трибуна січнівця, Київ, КПрЗ»).

Дуже слабкі й примітивні твори В. Доманського (вірш «Ми в соціалізм прокладаємо міст») крім загальних фраз жодної свіжої думки, жодного свіжого образу. Така ж розмова взагалі, на тему кохання до заводу у вірші Л. Щібальського «Я полюбив тебе, завод» («Трибуна січнівця, Київ, КПрЗ»).

Для того, щоб найкраще прослідити куди ж саме росте поезія ударників і взагалі молодих поетів-молодняківців, ми залишили на кінець розгляду кілька, безумовно яскравих, постатів, що в своєму творчому зрості вже й на сьогодні мають певне право промовляти зі шпальт не тільки багатотиражок, а й сторінок так званих «грубих» журналів, хоч ми особисто і не робимо на цьому великого наголосу.

Є. Жицький в своїй творчості, друкованій і в «Молодняку», хорів на поверховість, на невміння підійти до показу явища конкретно. Саме через показ окремого, показати загальне. Дати діалектичний розвиток явища. Його вірш «Відгук Петровців» («Петровець», Херсон, 4-П—31 р.) є зразком абстракції, навіть пустозвонного декляматорства. Але він намагається відійти від цієї поверховості і вже у віршові «Будують порт» («Червоний штурвал», Херсон, № 27—31 р.) подає конкретний показ будівництва.

Такий шлях не лише Є. Жицького. У творчості Ф. Лозицького, у вірші «Ти мусиш теж» є також намагання (і це хороше) дати конкретний показ роботи ідальні і з цього конкретного художнього показу дати вірний політично-гострий синтез, висновок. Шлях цей, очевидячки, повинні пройти, на сьогоднішньому етапі розвитку пролетарської поезії, всі молоді поети. Але на жаль Ф. Лозицький не розвивав далі цієї тенденції, технічно удосконалюючи свою творчість, а, навпаки, пішов в ряді подальших своїх віршів стежкою, поверхової ура-барабанщини, що по суті нічого спільного із пролетарською поезією не має (Вірші «Радіо Я», «Рапорт весни», «Дати країні 43», «Ударник», ПрЗ, Полтава).

М. Оржешківський теж починав із голої публіцистики (вірш «Єдина Путь») але вже в своїй подальшій творчості він намагається глибше заглянути в суть явищ, подати конкретне заводське життя. Правда, це не завжди йому вдається. Так у віршові «Герой п'ятирічки», ми маємо спробу показати героя виробництва Гофмана. Але штампована риторика не так швидко розлучається із тим, хто попав під її вплив і замість діалектичного показу, маємо типову описовість, густо переповнену розмовами взагалі («Ударник», ПрЗ, Полтава).

Але серед нових кадрів є й друга течія. Течія, на нашу думку, яка стане домінуючою, саме через правдиве розуміння завдань пролетпоезії. Зокрема, найбільш представників цього напрямку, конкретного художнього відтворення процесів праці й головне показу робітника-ударника, живої класової людини—на Донбасі. М. Зюзін в своєму віршові «Комсомольський рапорт», («Зубок», Щоглівська рудоуправа, 8-VI—31 р.) дає гарний зра-

зок художнього показу героїчної боротьби за промфінплян. Без зайвого биття себе льозунгами в груди, показом роботи, автор досягає найбільшого ефекту. І, в той же час, вірш політично загострений, актуальний.

Теж саме можна сказати й про творчість т. Маренка (Рутченківка), особливо про його вірш «Вугільний перекоп».

Характерною ознакою цієї течії є показ людини-ударника, що будує соціалізм, тоді як ті, що дають поверхові, ура-барабанні деклямації зовсім забувають про конкретну класову людину.

В. Ускач, у своєму віршові «Комсомолія співає», спромігся діалектично подати настрій робітництва, якраз конкретизувати боротьбу за промфінплян на заводі. Але вже у вірші «Другій Більшовицькій» («Петровець», Херсон, 6-III—31 р.) дав, знову ж таки, саме оту набридлу загальщину, із знаків оклику і уррра.

Підхід до показу роботи студентства, й не можна сказати, щоб не вдалий, маємо в творчості І. Левченка. Вірш «Вдалий експеримент» («Студент Револуції», № 4 за 1931 р.) справді є вдалим початком у творчості Левченка. З цього погляду нас не може задовольнити творчість М. Грудницької (Херсон—Молодняк), бо на її творчості почувається вплив сантименталізму, показ робітників, у віршах М. Грудницької, часто нагадує цукеркові малюнки.

Щодо реалістичного показу робітничої молоді, її праці, її настроїв, то цей художній показ найкраще поданий у творчості М. Рудя, Ф. Ідока Г. Тріліського («Сталін—Молодняк»). Ф. Ідок, в своїх ліричних віршах, показує настрої передової частини молоді, настрої й почуття борців за промфінплян («Лист», «По весні ми у поле»). На творчості М. Рудя позначилося оте поверхове, неправильне тлумачення політизації творчості, що його треба, якомога швидче, позбутися («Темпи»).

Яка реальна небезпека загальщини, поверхової льозунговщини, лакування дійсності, можна судити по творчості Віталія Хоменка (Полтава—Молодняк), Рувінського, Копштейна А. (Херсон—Молодняк).

Віт. Хоменко, в своєму вірші «Слухай, Донбасе», далі загальної риторики, штампованої, убогої,—не пішов. Ця ж хиба позначилася й на віршові «Травневі рядки». Це тим прикріше, що В. Хоменко умів, беручи конкретний яскравий факт, дати не погані зразки виробничої поезії. Такою поезією є вірш «Н.В.—25». Такою ж конкретизованою й добре зробленою є поезія «До штурмі». Основною хобою в творчості В. Хоменка є показ виробництва без носіїв і рушіїв цього виробництва—живих, класових людей. Отже, самі станки, без людей, навряд чи виконають промфінплян, навряд чи збудують соціалізм.

А. Копштейн йде протилежним шляхом. В своїх віршах «Гартована лірика», «За десять минут до гудка» він наполягає на показ психології робітничої маси, на показ конкретних носіїв соціалістичного змагання. Треба одверто сказати, що з А. Копштейна росте не поганий поет. Але на жаль, ця загальщина дається взнаки і йому. Не врятовує і оригінальна свіжа архітектоніка вірша. Все таки, його торкнулась мертвечина абстракції «Ентузіясти Березня»).

В більшій мірі аніж А. Копштейн, на цю дитячу хворобу хоріє т. Рувінський. У своїх віршах «Заспів», «Штурмовий березень», «Марш ФЗУ», («Петровець», Херсон),—автор не вміє заглибитися в життєвий матеріал, а дає словесну мітингівщину, що навряд чи здатна вплинути на емоції й почуття читача. А це тим прикріше, що з Рувінського росте не поганий поет, який вміє соковито й кольоритно показати настрої фабзайців («Слово в дебатах»), який вміє художньо відтворити бойове готування Червоної армії («У червоноармійському таборі»).

В творчості т. Малагуші («Миколаїв—Молодняк») забагато акцентації на своїй власній персоні і замало показу ударника («Я світанками штур-

мовими встаю», «Шлях індустріалізації», 5-VIII—31 р.). Значно краща безпретенсійна проста пісня, «Призовницька», що свідчить про серйозну працю над удосконаленням свого світогляду. Великий вірш «Рибальське» надто розтягнутий, а в ньому наївний романтизм («Ми сказали—вмрем за пляни»), забагато ліричного опису природи й замало показу самих рибалок.

Розглядаючи творчість М. Куделі, що видрукована в газеті «Мартен», київського заводу «Більшовик», повинні зазначити, що не завжди вірші написані на конкретне завдання,—удар по конкретних хобах заводу, досягають своєї мети. Так, наприклад, вірші «Прочухайтесь, казанярі», «Забудько Ган» просто, треба одверто зазначити,—дуже слабкі.

Зразком виробничої лірики, лірики, що виростає з праці ударника, що насичена патосом будівництва, є вірші «Будьмо ж заспівалами в боротьбі за темпи» й «Чотири». В цих творах Куделя дала не погані зразки виробничої лірики.

Із конкретної роботи наших літгуртків і цілих літгруп «Молодняка» на заводах (Полтава, Херсон) виріс один із жанрів пролетпоезії: епіграма, сатиричний вірш. Як зразок доброї роботи, в цій галузі, треба відзначити віршовані «Остюки»,—«АРКО» в газеті «Петровець» (Херсон, зав. ім. Петровського). Правда, не всі поезії Арко цікаві й цінні, але в більшості їх ми маємо гостру сатиру, часом іронію. Одне безперечно, що ці «остюки» б'ють влучно. В цій же галузі, в газеті «Мартен», працює і М. Куделя.

Детальний розгляд постійних резервів «Молодняка», ударників молодняківців, хоч звичайно і не повний, бо ми, були позбавлені можливості дістати, приміром, орган літгуртка «Молодняка» при Крюківському ВРЗ й інших, зокрема, донбаськівські матеріали, доводять нам, що в лави пролетарської літератури прийшло нове поповнення. Творчість таких товаришів, як то: А. Копштейна, В. Хоменка, Марека, М. Зюзіна, Ф. Ідока, Рувінського, Малагуші і інших,—яскраво за це свідчить.

Разом із тим слід сказати про недостатнє навчання наших молодших товаришів.

Завдання якості, означає підвищення своєї поетичної кваліфікації, що у багатьох товаришів, навіть у найсильніших, стоїть на надто низькому рівні.

Це підвищення кваліфікації обумовлює й жорстоку боротьбу на два фронти.

Права небезпека, що є головною на даному етапі, просочується і в творчість молодих товаришів. Ми повинні нанести рішучий удар по естетизуванню, по аполітичних пейзажиках виробництва, по всіляких безпредметних захопленнях березками, весною.

Але разом із тим, не меншою небезпекою є «ліва», зокрема при розгляді творчості ми натрапили на антинапостівські розуміння і застосування політизації й актуалізації творчості. Політизацію треба розуміти, як насичення своєї творчості більшовицькою ідейністю, застосування художньої методи діалектичного матеріалізму, себто уміння діалектично, з більшовицької партійної точки зору, в художніх образах відтворити дійсність, а не в дешевому жонглюванні, вихваченими із передовиць газет, зримованими лозунгами. Проти поверхового лакування, ура-барабанної поезії на кшталт:

«Бийте й добре бийте

Симулянтів-прогульників

А ви, ледарі, зривники вийте,

Бо йде загін ударників

В буянні завзяття

Квітне темпів доля».

(М. Дмитренко, «За кадри», Херсон, 19-V-31 р.).

треба гостро виступати й гнати таку «поезію», отаке «віршоробство» з сто-рінок органів наших літгруп. Бо таке віршоробство вульгаризує наші гас-ла, тягне в болото літфронтівщини, гіршого гатунку. А такі випадки, хоч і невідомі, але на жаль, не поодинокі. В газеті «Молодий пролетар», від 23-V 1931 р. (Київ), видруковано таке гасло: «Бий, ударнику, бракороба художнім словом в лоба». Дійсно дубовий лоб у редакційних робітників, коли вони отаку нісенітницю уявляють, як політизацію пролетлітератури.

Проти поверхового, спрощеного розуміння гасла політизації, треба мо-білізувати всю увагу наших груп, бо на жаль, майже в кожній групі ця лакувальна псевдоагітаційна поезія має своє виявлення.

І тут треба кинути докір молодняківській критиці, що вона так само не-вчасно, а з запізненням звернула на це увагу.

Бойовий, непримиренний тон всієї поезії резервів є запорукою того, що розвиток поетів піде при повсякденній боротьбі на два фронти, по генераль-ній лінії розвитку пролетарської поезії.

Тісний зв'язок із комсомолом, повсякденна участь в житті заводів, дасть тематичне багатство цій творчості і, зокрема, треба зараз же пере-ключити всю творчість на показ героїв п'ятирічки, відтворення героїчної боротьби комсомолу в соцбудівництві, бо в цьому напрямкові зроблені лише перші кроки.

II

Розглядаючи прозовий сектор ударників-молодняківців можна зробити, або правильніше накреслити шлях розвитку цілої групи товаришів.

В основному цей шлях лежить від звичайної робкорівської замітки, а своїй багатотиражці, про хиби чи досягнення свого цеху, через нарис, обо-в'язково із життя свого цеху, до оповідання.

Але звичайно частина молодих прозаїків ще не може дати зразу опо-відання й тому часто-густо їх продукція знаходиться на межі між нари-сом і оповіданням.

Нічого поганого в цьому немає. Значно, гіршим на мою думку є те, що дехто з товаришів замикається лише в рямцях свого цеху, а то і в рямцях своєї бригади. Така «цехівщина» свідчить про брак глибокого підходу до відтворення у своїх творах життєвих явищ, про невміння зробити філо-софських узагальнень, відчути свою роботу часткою загального будівництва соціалізму й пов'язати оце конкретне із загальним, із загальним життям заводу й країни.

Така обмеженість лише своїм «куточком», така занадто звужена специ-фікація своєї роботи свідчить про тенденції «отображательства», про тен-денції натуралістичного фотографування явища, про певний статичний, «со-зерцательний» підхід до трактування явища. Це все—наслідок тиснення дрібно-буржуазних тенденцій на творчість молодих ударників-прозаїків.

Це зайвий раз підкреслює основну роль світогляду в творчій роботі, потребу посиленої роботи всіх молодняківців над опануванням теорії Марк-са, Леніна, Сталіна, потребу неухильної й повсякденної боротьби за засто-сування діалектично-матеріалістичної творчої методи.

Тим непримиренніше треба боротися проти свідомих чи несвідомих збо-чень з генерального шляху розвитку пролетарської літератури.

Треба розвивати творче змагання. Треба допомогти робітникам-удар-никам, що мають вже чималий прозовий доробок йти вірною стежкою шу-кань діалектично-матеріалістичної творчої методи, а не збиватися на манівці, не попадати в полон інших творчих метод, що в своїй філософській основі

глибоко ворожі філософії пролетаріату. На жаль, певні ознаки надлаштувань трапляються в творчості ударників-прозаїків. Зокрема на характерний вияв правої небезпеки, естетизування заводу, солоденьке сюсюкання із виголошуванням клясово-загостреної ідейності можна натрапити в творчості призваних до літератури ударників.

Так само й некритичне засвоєння культурної спадщини, механічне перенесення художніх засобів письменників інших клас,—не може не викривляти класової спрямованості творчості, не може не бути чужорідним нашаруванням у цій творчості.

Не менш рішуче треба боротися із порожнім брязкотінням, замість показу відтворення, льозунгами тощо. Так само, треба боротися проти недооцінки показу конкретної живої класової людини, коли замість типа, маємо прізвище, що нічого не дає—ні думкам, ні чуттям читача.

І знову підкреслюємо потребу поглибленого навчання, в першу чергу роботи над виробленням пролетарського світосприймання й світовідчування, над виробленням класово-загартованого партійного розуміння явищ нашої дійсності.

Як зразок небажання працювати над собою, небажання усвідомити, що праця ударника-письменника не забавка, а серйозна робота є нарис І. Стрижка «Паротяг буксує» Журнал «Темпи» № 1, 2 за 1931 р., м. Запоріжжя) про прорив на Запорізькому ПРЗ. Автор через брак загальної культурності, через небажання серйозно попрацювати над своєю творчістю, замість показу боротьби з проривом, розтягнув на цілий аркуш, з надзвичайно неприємним претензійним поляскуванням читача по плечі, водичку розмов взагалі, переказуючи своїми словами постанови ЦК, Міськпаркомів тощо. Цілі абзаци, виписані із багатотиражок, свідчать про невміння автора самостійно докладно показати той патос боротьби. Нерозуміння ролі господадаря, через несталість світогляду приводить до таких тверджень: «Усі погодилися». Та й як не погодитися, коли новий директор отаки чортотом рикає (ну й ну!—А. К.). Це зрозуміли не тільки майстри й механіки, вся службова братія тремтить від страху»*) («Темпи» № 2, ст. 34).

Отакий показ єдиноначальності навряд чи буде агітацією за неї. Дуже хороше, що на таке нехлюйське ставлення до своєї роботи, роботи письменника натрапляємо лише у Ів. Стрижка. Більшість працює сумлінно. Багато молодих прозаїків ще не можуть вирватися із полону примітивної описовості з фактів щоденного життя. Не вміють відібрати того головно-го, в чому, як у фокусі, концентрується даний етап, а загромождають свої твори зайвою деталізацією. Ю. Цітоловський, в своєму нарисові «Лихтарі», примітивно, спрощено, переказує факт із життя фабзавучу. Автор ще не спроможний філософсько усвідомити життєві факти і тому подає їх емпірично. Теж саме можна було б написати й про оповідання Ковальова «Літун ледар» («За більшовицькі темпи», миколаївськ. завод Марті, 27-І—31 р.). Показ літуна не піднятий на ідейну височінь, а просто фотографія, емпіричне нанизування фактів.

Значно краще впорався із завданням показу прогульника В. Хоменко в своєму оповіданні «Хвороби зварника Черкаського» («Ударник», Полтава ПРЗ, 9-IV—31 р.). Тут маємо спробу діалектично показати боротьбу протиріч в постаті Яші. З одного боку тиснення дрібно-буржуазного, рабського ставлення до праці, а з другого—свідомість робітничого колективу. Це оповідання, також не можна назвати досягненням, але воно показує правильні тенденції в розвитку творчості В. Хоменка. Поруч із цим є багато схематизму і навіть лакування, коли від одного-двох слів провідна протилежність одразу перемагає.

Інтересно, й оригінально до показу прогульника підійшов, т. Т. Бондар в нарисі «Прогульник» («Мартен», Зав. Більшовик. Київ, 11-V—31 р.). Автор показав цього прогульника на тлі роботи заводу. Контрасти: робо-

*) Підкреслення моє. — А. Г.

та заводу—роздум прогульника,—зроблені автором дуже вдало. Але взявши другу тему: робота газети, автор з нею не впорався: так про неї і лишилася лише схематична згадка.

Часто-густо наші молоді нарисники ще не знають почуття міри й тому трапляється таке, що на трьох-чотирьох колонках багатотиражки наш автор умудряється розповісти й про бідування селян до революції, і революцію, й соціалістичну реконструкцію. Із цього всього виходить дуже блідний, безпомічний схематизм. Гірше того, часом просто неписьменний допис.

Гр. Обловацький в своєму оповіданні «Три сторінки» («Ударник», Полтава, ПРЗ) й дає саме такий «жанр». Звичайно, треба сказати зразу ж, що ми не можемо так гостро ставитися до перших спроб пера, але застерегти товаришів від таких повторень—наш обов'язок.

Саме незнання дуже важливої вимоги у літературних справах («щоб думкам було просторо, а словам тісно») і призводять до зайвого «много-словія» до води, коли ж автор починає стискатися, тоді дає голі схеми. Загальники, а не показ конкретної щоденної класової боротьби. Сашко в нарисові «Молоді штурмовики» («Трибуна січнівця», Київ ПРЗ № 70) саме і дає таке наснаження риторикою, розмовами взагалі, що губиться уся художня вартість нарису, губиться показ конкретної боротьби комсомольців з проривом. Саме переборення цієї «загальщини», як позитивне, слід відзначити, в нарисі П. Фурмана «Штурмові дні комсомолу» («Трибуна січнівця», Київ ПРЗ, Січень 1931 р.). П. Фурман індивідуалізує постаті комсомольців, цим самим конкретизуючи їх, але на жаль замало показано (а лише написано про це), роботу конкретних одиниць.

Саме показові роботи кращих, як досягли успіху комсомольські лави присвячено нарис Г. Розберщука «Батальйон переможців» (Сгаліне, «Молодий робітник» за 28-VI—31 р.). Автор без лакування показує конкретних класових людей у їх змаганні за справу честі, героїства, відваги. Весь секрет художності цього нариса полягає в показі, через окреме, загального. Правда, не всі постаті рельєфно окреслені, але цей схематизм не є художньою творчою метою автора, а є наслідок невміння до кінця діалектично висвітлити героїчну роботу Щеглівки.

Проте, цей нарис, присвячений показу кращих, є одним із кращих нарисів серед творчості ударників-молодняківців. Не переборений до кінця вплив романтичної творчої методи чувається в нарисі К. Маренка—«Відповідаємо тоннами» («Молодий робітник», Сталіне 19-VIII—31 р.). Поруч із, добре зробленим, показом роботи у шахті, маємо акцентацію на «жахи» (завал, сідає лава тощо). Невміння пов'язати конкретного показу із роботою в шахті, як це у Маренка є, позначилося від'ємно на нарисі П. Дьоміна «Травневий штурм» («Молодий робітник», Сталіне 19-VIII—31 р.). Замість показу роботи весь нарис побудований на біганині, розмовах, засіданнях, і тому, зрештою, читач так і не дізнається—чим же перемогли ударники шахти ім. Горького? Невже розмовами і біганиною. Андрій Пасічник в уривкові з оповідання «Бригада»,—дає не поганий показ засідання бюро шахтного комсомолу. Постаті у автора типізовано. Це не просто сіра маса. Уміння дати художню деталь (запит Стрільця про музику) й за допомогою цього художнього засоба виявити основну ідею (ідея боротьби за вугіль) свідчить про опанування Пасічником певних художніх вершин. Реалістичний показ героїв в їх повсякденній роботі, без будь якого лакування, якраз «срывание всех и всяческих масок»,—запоруча того, що Андрій Пасічник, незабаром, повинен посісти певне місце в комсомольській літературі.

Часом ударники-молодняківці забувають про підвищення своєї кваліфікації, як літератора, забувають про опанування техніки й тоді це мстить за недбайливе ставлення до себе (себто до виконання цих гасел). М. Гладілін в нарисові «Іх два товариші» («Ударник», Полтава ПРЗ) дав непродума-

ний, не відчутий ним матеріал. Тому замість живих класових людей маємо німих маріонеток, які з наказу автора випаляють агітаційні фрази. Це тим прикріше, що М. Гладілін уміє дати глибокий показ, як передова частина робітників перероблює відсталу. При чому, М. Гладілін, як не багато інших авторів, показує й соціальні коріння відсталого робітництва. Оповідання—«Давай підпишуся», має в собі тенденцію діалектичного показу явищ. Автор уміє пройти за кору явищ, заглибитися й дати путній твір. Проте, й в цьому творі є окремі зриви, надто швидко піддається герой агітації тощо. Тим прикріше стає зрив т. Гладіліна; в його «Іх два товариші» («Ударник», Полтава, ПРЗ). Саме шляхом показу класової боротьби на селі, через конкретних класових людей і йде К. Дубовик в оповіданні «Коли гине клас». Оповідання організовано навколо ідеї—ліквідації куркульні як класу, на основі суцільної колективізації. Правда, оповідання має в собі елементи схематизму, елементи протоколізму, елементи романтизації явищ, але поруч із цим від'ємними сторонами є позитивне: правильне розташування класових сил, показ окремих героїв тощо (жур. «Темпи», № 2 Запоріжжя, 1931 р.). На цю ж тему про колективізацію, написано нарис Олексівича-Бойко. «У «вільному» степу» («Шлях індустріалізації», Миколаїв, 20-VII—31 р.). Характерною ознакою цього нарису є те, що Бойко весь свій нарис побудував на висвітленні конкретних героїв праці. При чому ми не тільки довідуємося про прізвища: Вовченко, Безбожний, а ми бачимо їх (героїв) в дієстві. Правда, автор не обійшовся без поверхового ковзання по поверхні явищ, без лакування. Варто було т. Безбожному заговорити, як СОЗ, що під впливом очевидно куркульської агітації (до речі от цього то в нарисі не показано, а це значна хиба нарису), раптом відмовлявся йти збирати врожай, як одна людина перероджується і так далі.

Вартий уваги нарис О. Сеника «Комбайнери на штурмі техніки» («Темпи» № 2 за 1931 р.). Нарис О. Сеника є зразком, як треба в нарисі передавати досвід соціалістичної праці. Без зайвої галасливості, риторичності, конкретним показом проробленої роботи, автор передає досвід заводу «Комунар» про роботу в справі опанування техніки. О. Сеник зумів через реалістичне зображення всіх процесів боротьби дати корисний і цікавий нарис.

Така конкретизація (опис певної роботи заводу) не переросла у автора в цехівщину, а навпаки—на основі чіткого ідейного стрижня, реалістичного відтворення життя зробила нарис зброєю для обміну досвідом, новими формами роботи.

Характерною ознакою певних неправильних творчих настав, що псують, викривляють ідейне спрямування творчості є нарис І. Левченка «На боротьбу з повинню». Давши малюнок студентських зборів, некорисливий, поверховий опис роботи над врятуванням насипу, автор висловлює такі сентенції: «...Далі повинні йти герої і дитирамби їм. Але в нас героїв немає, всі працюють однаково і всі герої, маса... маса нашої епохи, клас працюючих є незнаний герой в історії людства, а в класі героїв немає». («За кадром», Херсон, ХІСВ, № 11, 19-V—31 р.).

Нам здається, що такі урівнялівські тенденції є політично шкідливі, і разом із тим в своїй творчій методи зарані визначають схематизм.

Проти цих невірних тверджень треба виступати гостро, викривати їх, бо таке нівелювання, антидіалектичний підхід до художнього відтворення явищ, можна бачити в багатьох прозаїків-ударників, зокрема на творчості менш продуктивніших і більше виявлених прозаїків-ударників це можна докладніше прослідкувати.

Н. Видошенко в своїх нарисах-уриках: «У вузлі», «На борню безровну», «За 43 паровози»—показує досить показовий шлях розвитку

(«Ударник», Полтава, ПРЗ). По-перше (і це притаманне не тільки Н. Видошенкові, а й багатьом товаришам) це барбарська мова. Автор зовсім не працює над мовою. Звороти мовні жакливі, багато зовсім невинуватих нічим русизмів. У других авторів мова також бліда, нагадує собою протокол поганого секретаря. А слово це основна зброя письменника. Користуюся з нагоди й кидаємо заклик: у похід за культуру мови, за нове її збагачення на робітничому ґрунті.

Н. Видошенко не завжди може перемогти пасивне сприйняття дійсності. Так його нарис «У вузлі» є типовим аполітичним пейзажем, приперченим авторськими сентенціями, депа. Це пасивне, статичне сприйняття і відтворення дійсності, автор потроху перемагає. В нарисі «У брону безкровну» є вже певний крок вперед. Проте, в цілому, цей нарис дуже й дуже примітивний, є чимало спрощеного трактування дійсності, але основна тенденція безперечно правильна: це показ людей, і їхньої участі в конкретних класових боях. Нарис «За 43 паровози» цілком збудовано на цій правильній основі. Автор уміє зловити характерні риси, виділити їх, надати їм типовості. Правда, і в цьому нарисові, замість глибоко викрити класову суть явища, автор інколи поверхово про це явище розповідає. Коли у Н. Видошенка, як хибу слід відмітити певний нальот споглядання, то у В. Гавілевського, як це не дивно, ми маємо типове інтелігентське сприйняття заводу. Пейзаж густо насажено саме типовим, естетським сюсюканням з приводу заводу, саме його будівель, машин, без класового спрямування, без показу конкретного будівника-пролетаря. Наведемо перший ліпший уривок:

«Я відчуваю надзвичайне хвилювання, бо бачу могутність, силу, металъ.

Я здіймаюся вище за будівлі і кричу:

— Машини, творці життя, заліза, криці, чавуну,—добрий ранок!».

(«Люди, заліза й бетону»—новеля «Шлях індустріалізації»).

Хто в цих рядках не знайде гасівщини?

Але наша критика творчості В. Гавілевського була б однобічною, коли б ми знайшли лише цей шлак.

Основна тенденція його (авторського) розвитку йде від простих газетних робкорівських заміток, на кшталт «Семафор до перемог відкритий» («За більшовицькі темпи», завод Марті, Миколаїв), до оповідання. Над В. Гавілевським тяжить схематизм, поверховість, хоч він цих хиб поступово позбувається. Так в нарисі «Бійці за радянський Зульцер»,—автор намагався показати утворення нових форм праці, а саме соціалістичної праці, показ нового типу людей—ударників, але на жаль схематизм позбавляє цей нарис глибини й зводить його на ступінь натуралістичної фотографії. Теж саме і в нарисі «Народження госпрозрахунку» («За більшовицькі темпи»). Показано цифри, а як конкретно ці цифри було досягнуто конкретними ударниками, цього в нарисові читач не знайде. Теж саме і з труднощами. Всі труднощі—від адміністрації. При чому,—загальник, адміністрація й усе, замість показу класового обличчя конкретних носіїв зла. Тому нарис і поверховий, що його не врятує ні яка агітаційна деклямація, що скидається на пришту, бо без цього, ніби не можна.

А цей же самий автор може, інколи, брати життя глибше, більш насичувати свої твори конкретністю, піднявши їх на ідейну височину. В нарисові—«Патос буднів», крізь загальщину досить чітко й кольоритно вирастає постать коваля Осташеня (збірка «Переможці»—Миколаїв, ВУСПП). теж саме і в нарисі—«Земля тракторить» («Шлях індустріалізації»). Найбільшим досягненням у автора є нарис «Формуються люди» («За більшовицькі темпи». Миколаїв, завод Марті). Безпретензійно, В. Гавілевський, дав насичений глибокою ідейністю показ молодого робітника, колишнього безпритульного. Характерною ознакою, позитивною, на нашу думку, є по-

каз цього робітника разом зі всім його оточенням. В цьому нарисі автор цілком зреалізував свої настави. «Я говорю про факти, про живих людей».

Цього показу конкретних живих людей, в їхній класовій практиці, а не абстрактних, для широкого загалу читачів, прізвиськ ярличків, і бракує другому, теж дуже плодотворному, нарисникові А. Коробову. А. Коробов як і В. Гавілевський в своїй тематиці досить різноманітний і це є одною із передумов його розвитку; це свідчить про тематичну широту діапазону автора. Нарис «Поляр пішов» показує героїчну боротьбу за пуск електростанції. Але на жаль замало показано, або правильніше, не індивідуалізовані прізвиська героїв. Вони так і залишились схемою—прізвиськом. А. Коробов намагається використати всі засоби для впливу на читачівську масу. Показуючи боротьбу, на заводі Петровського, за людське ставлення до варстатів, механізмів, автор примушує варстати говорити плякатами, але замало показує роботу тих самих комсомольців, замало типізує, індивідуалізує основного рушія пролетаря (газета «Петровець», Херсон, завод ім. Петровського). Взагалі для А. Коробова характерне недооцінювання основних—соціалістичного будівника, пролетаря.

А. Коробов намагається в своїх останніх нарисах цю хибу виправити і не можна сказати, що без успіху. Нарис «Револуція на дисках» дає не поганий портрет комуніста-винахідника. Найбільшим досягненням в творчості А. Коробова є нарис «Палай вогонь ентузіазму». Це хороший нарис присвячений показові соціалістичного змагання. Правда, й тут автор не уникнув схематизму, шаблону, але цей нарис свідчить про творче зростання А. Коробова і саме в напрямку генеральної лінії пролетарської літератури, вироблення в себе діалектико-матеріалістичної творчої методи.

Зокрема слід відзначити, що А. Коробов в нарисах «Там де добре сіють наші сівалки» і «Як працюють наші машини»,—показує нові форми, нової вищої якості, змички заводу із колгоспом, форми соціалістичної самоперевірки, якості продукції заводів. Проте і тут оте неуважливе ставлення до будівника—соціалізму живої людини від'ємною рисою позначилося на нарисах, особливо на першому («Петровець», завод ім. Петровського, Херсон).

Більше уваги віддає показу конкретних героїв п'ятирічки Р. Моран в своїх нарисах «Наскрізнний вітер» і «Мільйони розмічувальника Жесалова». В першому—непогано зроблений показ роботи наскрізної бригади, в другому—роботу робітника заводу ім. Марті в Миколаєві т. Жесалова.

Интересна творчість т. Кислицького, саме за своїми літературними впливами. Так, в нарисі «Необласкани» («Молодий Пролетар», Київ, 23-V-31 р.) ми маємо аналогічну справу,—персоніфікації машин, як і в А. Коробова. Але коли в А. Коробова там це впливає із роботи комсомольської бригади, коли плякатами говорять машини, то тут машини просто мають людські функції й дають в результаті присмак гасгевщини, фетишизації, й нальот дешевого сентименталізму. В нарисі «Насупилися старі береги» (журн. «Ударник», № 8—9 за 1931 р. Київ), автор показує героя п'ятирічки т. Ромашкана із «Ленінської кузні». Нарис збудовано міцно й він був би переконливий, коли б не неперетравлений вплив на П. Кислицького Гоголя. І в результаті в авторських рефренах ударник Ромашкан похорий на Тараса Бульбу. Цитую: «Не підрізали! Гей ні! Сили і моці досить у крилах! Бойова готовність в них до відданої СЛУЖБИ (здорово, це таке розуміння праці, що з тягара перетворюється у справу чести, доблесті, героїства—А. К.) на передових позиціях ударницького руху». Цей рефрен повторюється. Така романтизована ходульність («Агов хлопці, чи є порох у порохівницях»), аж ніяк не є художнім досягненням, а швидче навпаки. Такі художні засоби тільки дискредитують показ ударника. Так саме до хиб нарису треба поставити замалий показ конкретної боротьби з труднощами на шляху Ромашкана. Є хороші місця, показ відсталого маси, показ героїчної

роботи. Нарис «Під чоботом безгосподарности», вміщений у журналі «Глобус» 9-10 за цей рік, не виростає за рямці звичайного робкорівського допису. Як допис він непоганий. Але, нажаль, має один політичний ляпсус, а саме недооцінку пісні як зброї в руках пролетаріату (ст. 118, перші п'ять рядків).

Характерно, що естетське сантентальничання проривається в творчості ударників, як не перетравлений, цебто критично не засвоєний культурний багаж. Особливо це помітно на нарисі «Брак зрада» («Молодий пролетар» 23-V—31 р. Київ). Тут ми маємо штаповану сентиментальну лірику автору, сприводу браку. Замість конкретного—розмови взагалі,—хоча треба сказати, що К. Соловей уміє простежити й передати зв'язок між окремими процесами виробництва.

В нарисові «Інструктор, ударник, більшовик» не так яскраво, як у Кислицького Ромашкан, показаний інструктор ФЗУ Кувшінов. Дуже бліда й схематична постать, за автором звичайно. Проте, краще ніж у Кислицького показано процес роботи, якою керує Кувшінов. Хоч треба сказати роля в нарисові Кувшінова дуже схожа на ролю Чехівського генерала на весіллі. Зокрема облямовка нариса вражає дешевою вульгарністю й розрахована на епатацію... міщанського читача. Трохи дивно стає!

Зате нарис «Варстат у футлярі» («Глобус» 9—10 за 1931 р.), показує зріст автора. Автор уміє інколи, коли не захоплений літературним маніруванням, реалістично із суворою простотою показати переродження людини. Якраз в особі Кручинського показати бережне, господарське ставлення до машини до механізмів.

На прикінці ми хочемо детальніше розглянути творчість тих товаришів, хто на сьогодні, на нашу думку,—основний творчий кістяк серед призованих до літератури ударників. Чия продукція дає право говорити попри всі її хиби про певне місце, цих товаришів, в прозовій творчості «Молодняка», як саме найнадійніших резервів пролетлітератури.

Григорій Грембург немає великої, кількісно, продукції, кілька нарисів в газеті «Петровець», «Огоньке» тощо. Але основні тенденції розвитку його творчості примушують нас поставити цього автора до групи найнадійніших. Взявши, здається, дрібний факт,—організацію робітничого города,—автор зумів подати героїзм навколо цього. Показом роботи робітників, причому ці робітники показані індивідуалізовано, показом оточення й ворожих атак, показом, як стійкіші перемагають, автор зробив свій нарис художнім (газ. «Петровець», Херсон). Така сама акцентація на показ перетворення робітника в ударника і в другому нарисові «Ентузіязм переміг».

Кваліфікованіший за Грембурга—Гр. Дорошенко. Зразу ж треба показати хиби в творчості Дорошенка. На мою думку, не досконалий примітивний є твір «Перша тривога» Це оповідання, про майбутню війну, хибує на багато хиб, а саме головне,—це гра на ефектах (загибель літаків тощо) за рахунок глибокої класової ідейності. В даннім разі примітивний військовий побутовізм ліквідував художнє оповідання. Але це не характерне для Гр. Дорошенка. Для нього є характерним показ роботи заводу. Художньому відображенню боротьби казанового цеху зав. ім. Марті присвячено два нариса «Так формуються перемоги» й «Шляхами перемог» («За більшовицькі темпи», зав. ім. Марті, Миколаїв). Характерною ознакою творчості Гр. Дорошенка є розгорнутий показ роботи й уміння без романтизації показати героїку буднів. Зокрема на нашу думку, як позитивне, слід відзначити, що Гр. Дорошенко поєднує описи праці із стислим, але яскравим показом людей. Процеси праці й робітники-ударники в нього не роз'єднані, вони створюють гармонійне ціле.

Найсильніша річ Гр. Дорошенка «Так виростають бійці» («Переможці» збірка Миколаїв, ВУСПП). Гр. Дорошенко показує процес народження

ударників. З одного боку він показує зріст класової пролетарської свідомості і колгоспника—комсомольця Донченка, що тільки но прийшов на завод, а з другого,—перероблення п'яниці клепальника Рябішева, в ударника. Прекрасно показано й психологічне переродження обох цих персонажів. Взагалі це один із небагатьох творів із сучасною тематикою, що яскраво показує процес народження нової людини в жорстокій боротьбі за п'ятилітку.

Перетворенню із робітника, що працює розуміє як ганебний тягар, в ударника для якого, праця є справа честі, героїства, відваги, присвячено непогане оповідання М. Кудрі «Закльопки». Персонажі цього оповідання окреслені автором рельєфно і соковито («Стапелі» № 3—4, 1931 р. Миколаїв).

Та, проте, у автора трапляються і зриви. Це зриви, на мою думку, пояснюються певним недбайливим ставленням до своєї роботи коли непродуманий твір дається до друку. «Ростуть герої», видруковано в газеті «Шлях індустріалізації» від 5-VIII—31 р., примушують нас вказати М. Кудрі на потребу серйознішої роботи над опрацюванням матеріалу. Порівнюючи із «Закльопками» «Ростуть герої»—певний відступ у автора. В «Ростуть герої» маємо схематизм, відсутність типізації постатей, трафаретну будову розмови героїв, не соковиту штамповану мову.

І на жаль таке трапляється не тільки з кудрею. Йосип Лавут давши прекрасний нарис про ударників-раціоналізаторів «Творчі патосу» («Переможці», збірка Миколаїв, ВУСПП), показавши героїчну роботу бригади, в той же час неспродумавши, не усвідомивши свого матеріалу опублікував уривки з нарису «Серця високих тиснень», («Шлях індустріалізації» від 5-VIII—31 р. Миколаїв), що є просто чеобробленим сировим матеріалом.

От проти такої «спішки» треба рішуче виступати, бо замість серйозної й поглибленої роботи над творчістю, наслідком якої є повноцінна художня творчість, маємо слизьку стежку, що може привести в обійми халтури.

На творчості Я. Баста ми можемо зробити певні підсумки розгляду прозового сектору ударників-молодняківців.

Я. Баст починав свою літературну роботу із звичайних робкорівських заміток на зразок «Нічний зміні—боездатний трикутник» («Ленінська кузня» Київ від 2-III—31 р.).

Перші кроки опанування літературною технікою негативно відбилися в творчості Я. Баста. Зокрема його нарис «Партіє, ми на поготові» («Ленінська кузня», листопад, 30 р.), дає типовий естетський підхід до відтворення дійсності. Маємо в цьому нарисі безпредметний інтелігентський імпресіонізм. Комуна «Вісім нас» потонула в хвилях штампованої, шаблонної лірики, і в решті маємо естетське замилювання пейзажем заводу, а не художній показ героїзму комуни.

Перехід до показу конкретних явищ, намагання дати типізацію явища, маємо в нарисі «Так робиться брак» («Молодий робітник», Київ, 23-V—31 р.). Позитивним, в цьому нарисі, є те, що Я. Баст робить наголос на конкретному бракоробові Уткіну. Намагається викрити коріння цього явища і, на жаль, не глибока філософська озброєність автора примушує його ковзатись по поверхні явища. На думку автора, брак є не від того, що Уткін по рабському ставиться до праці, що Уткін не усвідомив себе, як господаря заводу, а від галасливості Уткіна. Автор так і пише:—«Система бригадира Уткіна—система безглуздої метушні, криків, галасування й лайки—система бракоробів».

Оце і є поверхове, емпіричне розуміння дійсності. За зовнішніми виявами автор не викрив класової суті цієї «системи».

Нарис «Інженер Негода» (журнал «Ударник», № 8—9 за 1931 р. Київ) є включенням Я. Баста своєю творчістю в похід показу героїв п'ятилітки пролетарською літературою. Власне продовження цього нарису є нарис «Ламаючи мюри невіри» («Глобус», № 9—10 за 1931 р.).

Брак глибокого засвоєння Марксо-Ленінської теорії позначається й на цих нарисах. Автор ще не може підняти фактичного матеріалу на філософську височину, щоб дати синтез в глибоко класовій основній ідеї—проблемі твору. Тому його нарис «Інженер Негода» хоріє на фрагментарність, на розірваність, автор ще в полоні емпірики. До речі, часто наші молоді прозаїки зображують лише самі результати певного процесу не показуючи цього процесу. На мою думку це є від'ємною стороною творчості. Так в цьому нарисі, до появи інж. Негоди, на заводі мають поганий чавун, прийшов Негода і... «всю ніч Негода варив прекрасну, високоякісну крицю».

Переборенням або правильніше тенденцією до переборення, емпірики є нарис «Ламаючи мури невіри». Основною ідеєю цього нарису є боротьба за нову техніку. Прекрасно показаний творчий ентузіазм Негоди, консерватизм технічний Петровського, хороше зроблений без лакування показ настрів цеху, тощо. Але поверховість ще дає себе відчувати. Все ж таки немає конкретного показу як саме цього ефекта, якими засобами досягнуто.

На цьому закінчуємо розгляд творчості прозаїків ударників-молодняківців.

Висновки: По-перше: Робітники-ударники принесли нову тематику. Тематика ударних, наскрізних бригад має посісти почесне місце. Актуальність тематична є запорукою успішного переборення відставання пролетлітератури від завдань доби соціалістичної реконструкції.

По-друге: Прозаїки-ударники ще не стоять в своїй масі на тому високому рівні кращих досягнень пролетлітератури. Щоб досягти цих вершин потрібна невинна праця над усталенням свого світогляду, опануванням вчення Маркса, Леніна, Сталіна. Також не треба нехтувати й літературною учобою, а це до деякої міри дає себе знати.

По-третє: Потрібно активніше включитися на боротьбу за діалектико-матеріалістичну творчу методу, бо стіхійність в учобі призводить до підпадання ідейно незагартованих товаришів під впливи ворожих ідеалістичних творчих метод.

III

Одною із надзвичайно слабких ділянок нашої молодняківської роботи є висування й організація ударників критиків. В цьому напрямкові треба одверто сказати майже нічого не зроблено. І це яскраво видно по змісту органів наших груп літературних сторінок. Там, за рідкими винятками ви не знайдете ніколи постійного критичного відділу.

Тут ми переходимо до розгляду роботи наших робітничих літгуртків до огляду керівництва ними. Літературний гурток на виробництві є основна ланка масового пролетлітературного руху. На сьогодні ми маємо повне право сказати, що «Молодняк» в основному це завдання виконав.

Але широко розгалужена мережа низових осередків вимагає, зокрема, від місцевих організацій й посиленого керівництва. В цій роботі безперечно неминучі помилки.

Одною із таких помилок є кастовість, є підміна масового літературного гуртка, звичайно при умові боротьби із плінністю, двома трьома чоловіками. Треба тут же сказати, що ми стоїмо на тих позиціях, що не треба гнатися за кількістю ради кількості.

На жаль в роботі літгуртка «Ленкузні», що керує тов. Колісник (Київ) ми в практиці маємо тенденцію підмінити роботу літгуртка трьома чоловіками.

Аналогічну картину ми маємо і в гурткові «Регулятор» що ним керує Ю. Зоря (Київ), де також в літсторінці ми маємо одні і ті ж прізвища.

Це все свідчить що в цих гуртках є симптоми відриву від широких робітничих мас.

Протилежні й яскраво позитивні зразки масової роботи і як наслідок висування все нових і нових імен, організації нових гуртків дає гурток Полтавського ПРЗ, що ним керує т. Видошенко Н. і робота «Сталін—Молодняк».

«Сталін—Молодняк» займає перше законне місце, щодо роботи по організації, й що саме головне, укрупненню складу літгуртків.

Зокрема треба показати два прекрасних почини. Один з них,—що досвід його треба перенести в роботу всіх наших гуртків, це тісне пов'язання роботи літгуртків із культурною революцією, проблемами ліквідації неписьменности, роботою клубу тощо. Майже в кожній літсторінці «Регулятора» гурток Депо-Київ, що ним керує Ю. Зоря даються статті про ті чи ті сторони культурної революції.

Другий,—це зв'язок роботи літгуртка із другими видами мистецтва. Критика конкретних театрів, концертів тощо. Цей приклад дає сторінка в газеті «За вугіль» гуртків «Молодняка» Петрівських шахт (Сталіне).

І так, підсумовуємо. Резерви підійшли. Резерви вступили в перші лави бійців пролетарської літератури.

Наше завдання допомогти їм боротися за генеральну лінію партії в літературі, в короткий термін навчити їх специфіки літератури, викувати нові кадри напостівців.

А це можливо лише на базі розгорнутої критики й самокритики, на базі неухильної боротьби за запровадження генеральної лінії партії проти правої небезпеки як основної, так і проти «лівих» опортуністів.

Під керівництвом компартії й комсомолу «Молодняк» виконає покладені на нього завдання, і вчорашні резерви—сьогодні стануть основним робітничим кістяком передових бійців за гегемонію пролетарської літератури.

В цьому ми певні!

РЕДАКЦІЯ

Закріпити творчий актив робітників-ударників, налагодити глибоку ідейно-виховаччу й навчальну роботу в літ-ред-гуртках—таке невідкладне завдання всіх груп „Молодняка“.

ДО ПІДСУМКІВ ПЕРШОГО РОКУ

В жовтні місяці кінчається рік з того часу, як ВУСПП і „Молодняк“ прийняли історичний виклик передової воапівської організації РАПП про призов ударників-робітників од варстату до літератури.

Цей знаменний факт став за початок нового, вищого етапу в розвитку пролетарського літературного руху, нового періоду, що за його ми на практиці безпосередньо реалізуємо заповіт Леніна про „перетворення літературної справи на частину загальнопролетарської справи“.

Призов ударників-робітників прийшов саме в реконструктивну добу, коли пролетаріят розгорнув соціалістичний наступ на всьому фронті, в тому числі в царині ідеології, на рештки буржуазно-капіталістичних елементів у нашій країні.

Призов ударників прийшов у наслідок могутнього зростання культурної революції, що складовою частиною цього цілого процесу завжди розглядав себе пролетарський літературний рух. Вступаючи в реконструктивну добу, пролетарська література зазнала значних труднощів в перебудові своєї роботи і творчості в напрямку виконання завдань побудови соціалізму. Саме бо в цей час найяскравіше виявилось відставання літератури від доби.

Робітники-ударники прийшли в літературу, щоб значно прискорити цей процес перебудови пролетарського літературного руху, ще більше наблизити його до боротьби за виконання промфінпланів, за темпи соціалістичного будівництва, за нову соціалістичну людину, ударника — героя соціалістичних темпів, що перетворює працю-тягар, за яку її раніш вважали, „на справу, чести, відважності, героїства“.

Завдання створити новий тип письменника — письменника не індивідуаліста, кабінетного писака, а професіонала-революціонера, борця за більшовизм — прийшло так само з призовом ударників до літератури.

Пролетарі-ударники прийшли в пролетарську літературу, щоб стати основною опорою, центральною постаттю пролетарського літературного руху, як вони є центральною постаттю на фронті соціалістичного будівництва.

Пролетарська література, що в наслідок жорстокої і тривалої боротьби за лінію партії домоглася на сьогодні ідейно-політичної гегемонії в цілому радянському літературному процесі, домоглася провідної ролі як найближчого провідника партійної лінії в літературі, в особі передових її воапівських загонів ВУСППу й „Молодняка“, з призовом ударників до літератури стала перед ще складнішими завданнями — створити велике мистецтво більшовизму, домогтись повної ідейно-творчої гегемонії, в якнайскорший термін відтворити в художніх образах героїв соціалістичного будівництва, створити історію фабрик і заводів, що стане: „Историей нашего труда в прошлом и настоящем“ (М. Горький), передати досвід боротьби за соціалізм пролетарям закордону, взяти участь у створенні історії громадянської війни.

Генеральною темою пролетарської літератури на сьогодні стала тематика реконструктивної доби, соціалістичного змагання, ударництва, ударних заводів, бригад, боротьба за промфінплан, за колективізацію села, за індустріалізацію країни.

Цю тематику принесли в літературу і перші її взялись відтворити призовники-ударники.

Творчість ударників — це творчість про себе, про свій завод, цех, бригаду, про свою власну боротьбу за методи соціалістичної праці, за підвищення продукційності праці, за виконання і перевиконання промфінпланів. Поезія ударників, це поезія нових творців-будівників, що самі будують соціалізм і відтворюють свою будівничу психоідеологію. Радість від перемоги, від процесу праці, від наслідків її, радість величності нашої епохи, свідомість своєї моці і будівничої снаги, свідомість перемоги труднощів — такою є лірика призовників.

У творчості ударників ми вже знаходимо початки нових жанрів, форм, що стануть новими розвиненими формами великої літератури більшовизму.

Розглядаючи призов ударників як новий, вищий етап розвитку пролетарської літератури, ми повинні дати жорстокий бій усяким опортуністам та капітулянтам від літератури, що, з одного боку, хотять надто „прислужитись“ призову й оголошують його справжнім початком пролетарської літератури, закреслюючи цим весь процес попередньої боротьби за лінію партії в літературі, з другого боку — по-барському нехтують призов, вважаючи це за чергову модну кампанію.

Призовники-ударники зразу в своїй роботі й творчості за рік довели, що вони не безбатченки, як їх хотять охрестити, що вони пам'ятають і знають основне партійне настановлення, лінію розвитку пролетарської літератури, на неї стають, за неї по-більшовицькому боротимуться.

Призовники-ударники ВУСПП'у і „Молодняка“ боряться і будуть боротись за генеральну лінію партії в літературі, використовуючи, вивчаючи весь досвід боротьби ВУСПП'у і „Молодняка“ на протязі п'ятих років їх існування, боротьби проти нацдемівщини „Вапліте“, „Літературного ярмарку“, „Проліфронт“, „Нової генерації“, аж до літфронтівських модифікацій на Україні.

ВУСПП і „Молодняк“, в наслідок переведення призову ударників до літератури, стали на сьогодні могутніми масовими робітничими організаціями пролетарської літератури.

„Молодняк“ став на сьогодні міцною масовою робітничою організацією з дев'ятьма філіями, групами, що мають коло 200 чоловіка членів, з розвинуеною мережею літературних гуртків, як головною опорою організації, яких нараховуємо на сьогодні близько 40 на всій Україні, головню в індустріальних її центрах. Такі організації „Молодняка“, як Київ, Миколаїв, Сталіне, Херсон, Полтава, мають у своєму складі від 50—75%, а то 90% ударників-робітників. Ціла організація „Молодняк“ висунула на сьогодні новий міцний творчий актив: кілька десятків чоловіка з призовників-ударників, що починає посідати значне місце в балянсі цілої творчої роботи організації, а в окремих організаціях, як Херсон-„Молодняк“, творчий актив робітників починає завойовувати провідну роль в групі, в її творчій роботі. Всі ці й низка інших фактів, що є великим досягненням організації „Молодняк“, однак, ніяк не дають право на цьому заспокоїтись і скласти руки.

Найперше ми поруч цього маємо низку молодняківських організацій, що надто кволо, а то й зовсім нічого не роблять в справі призову ударника, в справі висування, закріплення творчого робітничого активу. Явно недостатньо до недавнього часу працювала (майже не працювала) дніпропетровська група „Молодняк“, що тільки тепер починає активізуватись, підвищувати свою питому вагу і зростати за рахунок робітників з виробництва. При всіх найкращих умовах, які має запорізька група „Молодняк“, не можна визнати за будь-скільки задовільну її роботу в справі висування й закріплення творчого активу з призовників. Той кількісний показник гуртків, що його наводить тов. Костюк Ю.

в своїй статті, мусив би давати далеко більший якісний ефект. А треба пам'ятати про те, що запорізька група стоїть у порівняно найбільш сприятливих умовах у своїй роботі щодо керівництва, умов роботи тощо.

Ще не всі групи „Молодняк“ глибоко зрозуміли всю політичну принципиову важливість того, щоб якнайближче кординувати і поєднувати всю роботу по призову з ВУСПП, з тими його організаціями, що є на місцях, разом з групами „Молодняк“. Тільки в наслідок поганої, невмілої роботи трапились ті факти політикантського протиставлення обох організацій, що їх ми мали в Сталіні, Києві, Запоріжжі тощо.

Найкращий показник того, що в конкретній роботі в справі призову можна позбутися всяких зайвих недоладностей між обома організаціями, є хоча б той факт, як повесні цього року добре й широко зуміли налагодити роботу з призовом Харків — ВУСПП і „Молодняк“ на харківських підприємствах. Приміром на ХПЗ спільною роботою було закликано коло 150 чоловіка!

І, на жаль, на сьогодні мало кого з них можна зібрати знову. На сьогодні харківська група „Молодняк“ майже не переводить роботи в справі призову, і в результаті своєї річної роботи не висунули ні одного робітника-ударника в актив групи, через що й досі „вакантним“ залишається місце висунення-ударника в секретаріаті Харків — „Молодняк“, як і в складі ЦБ. Не випадково, що в цих умовах, з метою виправдати себе, в харківській групі виникають явно капітулянтські теорії (Іван Гончаренко) про те, ніби тільки існування двох організацій ВУСПП і „Молодняк“ є основною причиною поганої роботи в справі призову, поганого розгортання творчої дискусії, показу героїв-ударників тощо.

Харківські молодняківці і їхні друзі з інших груп мусять зрозуміти, що реалізація воапівського принципу єдиної організації пролетарських письменників може бути переведена не в наслідок механічного злиття „Молодняка“ і ВУСПП, а цим ліквідуються, буцім, усякі протиріччя, — не по лінії найменшого опору, а по лінії найбільшого опору, найбільшої спрацьованості, в конкретній роботі організації ВУСПП і „Молодняка“, найбільшого зближення їх саме в боротьбі і в роботі на конкретних ланках літературного процесу.

„Молодняк“ і ВУСПП мають вести свою роботу на реалізацію воапівського принципу єдиної організації, для цього вони повинні ще більше спрацюватися між собою і спрацюватись з комсомолом України.

Недооцінювання призову ударників до літератури є яскравий прояв правого опортунізму. Це повинні зрозуміти харківська і інші організації „Молодняк“, незалежно від того, як вони від цього відговорюються.

Треба відзначити, що не цілком достатньо налагоджена робота і керівництво призову ударників в самому центральному бюро і секретаріаті „Молодняк“. На сьогодні ми ще не маємо точного обліку зростання організації, висунення її творчого активу, стан його навчання й закріплення, його ідейно-політичного зростання. Як налагоджено в організаціях всю цю роботу, яку допомогу з якого питання потребують організації — цим усім більше має займатися секретаріат ЦБ „Молодняка“, ніж він займався досі.

По-більшовицькому заходитись коло ідейно-творчого виховування й закріплення вже висунутого творчого активу, зробити з нього основний творчий кістяк організації — таке негайне завдання. Висунути на керівну роботу в центральних і місцевих керівних органах „Молодняк“ призовників-ударників.

А треба визнати, що робота по ідейно-творчому вихованню ще й досі не налагоджена як слід ні в одній організації „Молодняк“. Відсутність єдиної програми, замале керівництво, допомога, відсутність певної організованості у цій роботі з боку ЦБ ще й досі гальмують справжній початок справи.

Групи повинні домогтись роботи й допомоги профорганізацій в справі призову, закріплення активу. Профспілки — ініціатор призову. Але на Україні профорганізації навіть після постанови VII-го пленуму ВУРПС ще не переключились на ударну роботу по призову.

Треба значно збільшити роботу і керівництво комсомолу в цій справі. Факт, що призовники — загалом переважно комсомольці, молодь, а призовники-молодняківці й поготів. Однак ми не маємо ще задовільної роботи в справі призову міських і зводських комсомольських комітетів, де є групи й гуртки „Молодняк“. Коли можна відзначити комітети Київський, Кременчуцький, Миколаївський, комсомольський й партійний комітети зав. ім. Петровського (Херсон), що переводили більш-менш значну роботу з групами і гуртками „Молодняк“, то про інші цього не можна сказати.

Особливо стоїть питання керівництва, допомоги комсомолу в роботі літературних гуртків на підприємствах. Комсомольські організації мають значно сильніше штурмувати фронт пролетарської літератури. Досі комсомол, як найближчий помічник ВОАПП'у в боротьбі за лінію партії на фронті літератури, провадив величезну роботу. Він її мусить значно зміцнити.

„Закончить поворот лицом к ударникам по всему фронту — такова задача ВОАПП, РАПП, всех марксистских литературоведческих сил во второй год призыва“ (з відозви ВОАПП, РАПП, ВУСПС, ОГІЗ до річниці призову).

ВУСПП і „Молодняк“ мають пам'ятати, що передова воапівська організація „РАПП, з якою вони соціалістично змагаються, зробила значно більше в справі призову, ніж вони.

Завдання другого року перед ними стоїть значно більше, але воно повинно бути всіма силами виконано.

КИЇВ-„МОЛОДНЯК“ НА НОВОМУ ЕТАПІ

Більше десяти виявлених і підготованих робітників-ударників, закликаних до літератури,—такий новий творчий актив пролетарської літератури, вихований від «Київ-Молодняка».

50% складу київської організації «Молодняк» є робітники-ударники, закликані «Молодняком».

Найпершим завданням «Київ-Молодняка» є разом з ВУСПП налагодити глибоку виховачу роботу по закріпленню призову, зміцненню висувати творчий актив.

Домогтися більшої допомоги в роботі по призову від МРПС, партійних, комсомольських і проф. організацій на підприємствах.

У Києві перед у літературній боротьбі ведуть «Молодняк» і ВУСПП. За останніх 5—6 місяців, двом пролетарським організаціям удалося не тільки щільніше пов'язати свою роботу, а й об'єднати навколо себе інші організації, що входять до ФОРПУ.

Все ж таки, оминаючи зриви й провали в роботі, у Києві найбільше з усіх організацій активізувався «Молодняк».

Перше, що треба відзначити, це щільний зв'язок організації з комсомолом не тільки у питаннях організаційно-політичних, а й творчих. «Молодняк» разом з київським комсомолом взявся за здійснення ідеї «мистецького комбінату». Треба об'єднати комсомольські сили в літературній, театральній і кінороботі; треба щоб комсомол утворив тут єдиний фронт.

Ідею «мистецького комбінату» Київ-«Молодняк» пропагує у своїх виступах на київських фабриках, заводах, робітничих клубах, інститутах, технікумах. А таких виступів «Молодняк» зробив понад 50. Чимало виступів зробили молодняківці у військових частинах, причім ці виступи перетворювалися на одну із активних форм політроботи в Червоній армії. До виступу готувалися й письменники і політробітники зійскової частини. В липні місяці цього року молодняківці взяли велику участь в двох вилазках до військових таборів, брали участь у військовому навчанні, роботі червоноармійських конференцій, пресі. Вилазка до таборів відбулась разом з бригадою операторів кінофабрики, яка опрацювала тонфільм—«Письменники в таборах». Виступи на заводах і в військових частинах давали можливість «Молоднякові» ближче підійти до робітни-

чого і червоноармійського колективу, виявити в його складі початківців письменників. Часто в бригаду включалися на місці поети-ударники і виступали з своїми творами перед своїм же робітничим чи червоноармійським колективом (напр. на Червонопрапорному заводі, в таборах, в голосіївському агрокомбінаті).

Крім того «Молодняк» взяв участь в ліквідації проривів на київських заводах (Ленкузня, ДЕПО, «Червоний плугатар», «Більшовик», КПВРЗ й інші), в культестафеті від МРПС.

На виїздах працювало понад 8 чоловіка.

На одній із найголовніших ділянок своєї роботи, а саме—в роботі з ударниками, «Молодняк» має значні досягнення хоч дехто й пробує закреслити цю роботу «Молодняка», допомагаючи тим самим вороже настроєним до комсомольської літорганізації людям знизити її політичний і творчий авторитет.

Майже всіма гуртками на підприємствах керували молодняківці.

Однак треба відзначити, що призов відбувся спочатку не досить організовано, що в процесі призову й ВУСПП і «Молодняк» допустилися низки помилок у роботі з призовниками. В наслідок не скрізь правильної постанови роботи в гуртках серед призовників пізніше виявилися і такі товариші, які стали носіями нездорових настроїв, а саме—нехтували партійними обов'язками, роботою на підприємстві, відривалися від громадсько-політичного життя заводу тощо. Це сталося тому, що дехто з молодняківців, не мігши поставити роботи дорученого йому гуртка на заводі провадив призов з

повітря», буквально «ловив» людей, рекомендував до літорганізації, зовсім їх не вивчивши. Отже, призов мав трохи «парадний» святковий характер і не досить діловий. Про це заговорили згодом самі ударники і в своїх усних виступах і в пресі (стаття тов. Кислицького в «Молодому Пролетарі»). Ясно, що на першому етапі «Молодіяк» не спиниться. Поперше треба було налагодити базу, на якій має рости призов,—це літгуртки на підприємствах. «Молодіяк» вважав і вважає, що основою його власного зростання й зміцнення є завод, точніше молодияківський гурток при ньому. Стало важливе актуальне завдання,—підсилити роботу гуртків. Гуртки «Ленкузні», «Більшовика», комунальників, будівельників, Червонопрапорного заводу, КПВРЗ, Депо, Б-ки «Січевки», РПШ працювали часто самопливом, без достатнього контролю, без єдиного пляну й програми. Правда, програму на початку 1931 р. було складено, але зреалізувати її не вдалося, та й добре, бо програма була така, що реалізація її загрожувала відірвати гурток від багатотиражки, цього основного нерва заводського життя.

Дуже гальмувало роботу літгуртка те, що він або мало, або зовсім був не зв'язаний з комсомольським, партійним і професійним життям заводу (літературщина!).

Часто й відповідальні товариші з заводу чи з парткому зривали роботу гуртка, одмовлялися йому в приміщенні, зривали його зібрання, забороняли видавати літсторінки при багатотиражці, мотивуючи це тим, що літробота на заводі зайва і без неї, мовляв, важливішої роботи вистачає. Звичайно, що проти таких, явищ треба боротися, треба нещадно критикувати тих, хто недооцінює робітничі літгуртки, недооцінює всієї політичної важливості призову ударників до літератури.

Керівникам літгуртків обов'язково треба якнайшвидніше зв'язатися з заводськими комсомольськими й партійними колективами, дійти врешті того, щоб роботу літгуртка було введено в плян комсомольської роботи на підприємстві а відтак і скалендаризовано.

З другого боку, «Молодіяк», сам по собі, має ширше поставити роботу з робітниками-ударниками, зв'язатися з МРПС, з бібліотечним колектором, з ЛІМ'ом, з «Ук-

раїнським робітником», що об'єднує великі кадри робітників—авторів.

«Молодіяк» веде призов через робітничі гуртки і далі; тепер в складі організації 50% робітників—ударників. Треба закріплювати призов і тут починаються значні труднощі. Адже ж робітник-ударник у масі своїй прийшов до «Молодіяка» не слухати «стішки», не позіхати на зібраннях, а активно вчитися, підвищувати свою письменницьку кваліфікацію. Перш за все заговорили за семінари з діямату, соціології мистецтва і інше, за консультацію спеціально для робітників-початківців, за індивідуальне прикріплення. На об'єднаному зібранні «Молодіяка» і ВУСПП ухвалили організувати все це, але тільки ухвалили. Семінарів не організовано ще й досі, бо немає кому керувати ними, Консультацію керівсько було поставлено і не задовольняла вона усіх вимог робітників, прикріплення організували, але не так, як слід.

Але так чи так, а ці форми роботи з ударниками треба за всяку ціну поставити; особливо треба організувати семінари і як слід поставити літконсультацію. Це як поршій крок. Далі треба поставити як слід давничу справу. Такого нехлюйства, якого дозволили собі ВУСПП і «Молодіяк» з альманахом робітників-ударників, треба тільки пошукати. Альманах переходить з портфеля до портфеля, припадає редакторським порохом і все.

Робітники вже одмовляються од тих своїх творів, що їх зібрано до альманаху, бо на сьогодні вони значно вирости і випустити в світ перші, недосконалі ще твори, це значить пасти задніх. Нещодавно в ЛІМ'і відбулось засідання бригади з представників «Молодіяка», ВУСПП'у. ЛІМ'у в справі видання другого альманаху—«Країна повинна знати своїх героїв». Бригада ухвалила зібрати в цьому альманасі твори і робітників-ударників і взагалі письменників, що входять до пролетарських літорганізацій. Київ—«Молодіяк» подбає, щоб цей альманах не зазнав тортур свого невдахи—попередника. Окремими виданнями «Молодіяк» теж готує твори робітників-ударників: книжку поезії, дві книжки оповідань, книжку нарисів. Але цього не досить. Надзвичайно гальмувало роботу повна відсутність друкованого органу спеціально для робітників-ударників.

«Молодіяк» намагався максимально вико-

ристати місцеву комсомольську пресу (газету «Молодий пролетар», журн. «Молодий більшовик»), а також такі журнали, як «Ударник» і «Глобус». Треба відзначити, як позитивну, спробу «Молодія» застосувати нові форми роботи з ударниками. Так, наприклад, гурток з-ду «Ленкузня» склав молодняківську бригаду і виступив в міській пресі зі своїми нарисами. Виступів цих відбулось у нас чотири: в «Ударникові» № 8-9 і № 16-17, в «Глобусі» № 9-10, в «Молодому пролетареві». Бригада стала на ґрунт чіткої політичної активізації теми, оберігаючи в кожному виступі тематичну єдність і ударність. Виступи в «Ударнику» присвячені героям п'ятирічки, робітникам-ударникам заводів «Ленкузні» і «Червоного Плугатаря». Бригада взялася за висвітлення героїв п'ятирічки ще до відповідної відозви ВОАП'у. Це знаменно, бо ініціаторами таких виступів були самі ж робітники-молодіяківці. Бригада викликала інші робітничі гуртки на змагання і вже маємо виступ молодняківської бригади Депо в останніх числах газети «Молодий Пролетар». Ці перші виступи вже викликали увагу масового робітничого читача і нарис молодняківської бригади на «Ленкузні» вже стояли на обговоренні ударників в робітничому клубі «Пролетарської Правди». Незабаром має вийти й критична оцінка виступів у пресі. Надалі «Молодія» буде застосовувати ширші форми роботи, а саме передаватиме твори молодняківців-ударників на перегляд масової робітничої критики на самих же заводах. Треба щоб і інші групи «Молодія» ступили на цей шлях, обговорили ці форми роботи як слід, внесли б поправки від себе і так допомогли секретаріатові широко розробити й спопуляризувати їх. Крім того, треба нещадно бити тих, хто профанує ідею призову ударника до літератури, по-інтелігентські її перекичує, створює іконописний образ робітника-ударника, молиться на нього. Це є приховане «барство».

Таких «кадильників» можна знайти серед рецензентів ЛІМ'у в Києві.

З другого боку, треба боротися з профанством серед робітників-ударників. Треба різко критикувати, по-більшовицьки критикувати й робітника, коли виявляє він в своїй творчості хоробливі, асоціальні, аполітичні тенденції, і цією критикою викликати не розгубленість, а тверезу й здорову самокри-

тичну роботу. Тоді не буде подібних випадків, які доводиться спостерігати у Києві, коли робітник-поет, перехвалений від рецензентів ЛІМ'у, знімає цілу бучу проти «Молодія» за те, що один із його членів дозволив собі зняти зі збірки його декілька поганих віршів.

Питома вага «Молодія» зростає і в галузі творчості. Зриви, що їх допустилися деякі товариші минулими роками—ліквідуються, хоч відставання творче ще досить нешвидко поборюється.

Збірки поезії Гудима («Одкрито семафор»), Чепурного («Земля»), Лисогорка («Реконструкція полів») безперечно відстають від вимог сучасності, мають багато поверховості, загальщини, подекуди відгонять шкідливим аполітизмом, дутим бойовизмом, а насправді—інтелігентським пасивизмом. Збірки ці формувалися за попередніх років, на свій час вірші ті не так може відгонили відставанням, але на сьогодні, зібрані окремими книжками, вони вимагають суворої товариської критики. Та вже й зараз маємо значне поглиблення в роботі поетів Київ—«Молодія». Збірка Саченка—«Зустрічний ентузіазм» стоїть значно вище збірок уже поданих. Чепурний і Гудим здали до друку свої нові збірки, які безперечно становлять значний крок наперед. Це «На каркасах сонця» і поема «Салдати п'ятирічки» Гудима, «Темпи» і поема про комсомол—Чепурного. Ів. Семиволос подав ряд віршів свіжих і бойових, але робота його літературна іде кволо і неорганізовано. М. Куделя, працюючи на «Більшовикові», творче активізується. З робітників-ударників за останній час активізувалися т. Димерець (Червонопрапорний завод), т. Тіхонов (Ремпуть), т. Лохвицький і т. Затуловський (Депо, т. Баст і т. Соловей («Ленкузня») і інші. Димерець і Тіхонов готують свої збірки.

Молодіяківці—прозаїки останніми місяцями працюють над новими творами з життя старої і Червоної армії (Шиян), робітничого (Зоря, Шиян і інші). Досягнені значних у роботі прозаїків поки не маємо. Активна робота товаришів на виїздах (новобудови) і прикріплення до заводів підсилить і поглибить їхню роботу. Так, тов. Радченко закінчує свою нову повість, тов. Шиян працює над повістю «Ливарник Корольов», т. Колесник скінчив і здав до дру-

жу роман «Боротьба» (тема: ідеологічне шкідництво), т. Зоря працює над продовженням роману «Депо». Серед робітників-ударників маємо чимало товаришів, які вже готують до друку свої книжки (т.т. Ткаченко, Суднобудівельня, Кислицький, Баст і Соловей—«Ленкузня», Бондар — «Більшовик»).

Більше досягнень щодо якості роботи мають молодняківці—драматурги. П'єсу тов. Корнійчука «Штурм» прийняли до постановки великі театри СРСР, зокрема театр ім. Франка у Києві. П'єсу т. Мокреєва «Дво-бій» прийняв до постановки Всесоюзний польський театр і ряд робітничих театрів в РСФРР. З молодших членів організації працює над п'єсою т. Бердичевський.

Найслабше стоїть справа з критикою.

Правда, в гуртках комунальників, будівельників та Депо вже активізувалося ряд товаришів, але й вони ще потребують великої підготовки. Та й самий актив молодняківської критики (т.т. Чеховий, Пронь, Колесник) не досить активно розгортає роботу, не вчасно відгукнувся й відгукується на літературне життя, розвиває зовсім незначну продукцію. Тов. Чеховий надрукував ряд статтів про молодняківців (Зоря, Мокраєв і інші), здав збірку статтів і готує другу збірку на 1932 рік. Тов. Колесник надрукував низку статтів з старої й нової літератури, здав до друку брошуру про Підмогильного, готує збірку статтів у В-ві ЛІМ. Тов. Пронь (тепер у Москві) за останній рік зовсім нічого не писав, правда, склав угоду з ДВОУ на збірку статтів. Молодняківській критиці у Києві бракує ще достатнього бойовизму й організованості, хоч вона виходить з напівпостівських позицій, бореться за них.

Коли критику нашу можна охарактеризувати так, виходячи з її друкованих статтів, то цього не можна сказати про її виступи. ВУСПП і «Молодняк» має великі досягнення в боротьбі проти правого фронту в критиці.

Поперше, на зібраннях самої організації стояли доповіді: Коваленка («За всесоюзне напівствство», «Проти меншевику-ючого ідеалізму Юринця»); Щупака (про призов ударників, про пленум ВОАПІ), Колесника (про завдання виробничої наради поетів). У цих доповідях було дано

розгорнутий бій правому фронту в літературі.

«Молодняк» взяв активну участь в роботі київської філії УІМЛ, її літературної комісії (трое молодняківців—члени цієї комісії). А саме:—по доповіді Б. Коваленка (про переверзівський зб. «Сучасна українська проза») та про Я. Савченка («Поетія реконструктивної доби») виступи молодняківців—були основні виступи.

Доповідь тов. Коваленка і виступи Чехового, Колесника, Проня, дали широку критику статтів Перліна, Смілянського, Якубовського. Тов. Колесник у своєму виступі засудив і свої власні помилки, що він їх допустився в статті про Донченка. Доповідь Я. Савченка викликала організований опір молодняківців. У своїх виступах т.т. засудили еклектичні позиції доповідача, з яких він спробував був зробити огляд сучасної поезії.

За величезне досягнення в роботі Київ-«Молодняка» треба вважати проведення виробничої наради поетів. Народа зібрала велику аудиторію початківців та письменників різних літорганізацій (ВУСПП, ЛОЧАФ, ПЛУГ, ЗУ), відбулось до 18 виступів. На цих нарадах (два засідання) «Молодняк» різко виступив з критикою правого фронту в поезії, зокрема, цілком своєчасно (ще до «Листа» ЦБ і статті тов. Усенка), засудив глитайські тенденції в поезії І. Бойка, а також виступ Б. Адельгейма («Поетичний молодняк»), який викрив обличчя молодняківської поезії, давши неправильну, а подекуди й політично шкідливу оцінку творчості поетів «Молодняка» (про «Поетичний Молодняк» Адельгейма організація дала і спеціальну статтю до «Пролет. Правди».)

І нарешті, треба підкреслити активне розгортання серед самого «Молодняка» здорової самокритики, хоч, правда, проти неї пробували здійснювати бучу деякі товариші.

Керівництво Київ—«Молодняка» вважає, що роботу ще поки поставлено недостатньо, що треба підсилити її на всіх ділянках бойового фронту, у всіх галузях літературно-творчої і масово-політичної роботи, що треба ще більше заглибити самокритику і на її основі боротися за якість роботи, за її політичну виразність, за партійність, за робочу єдність комсомольського мистецького фронту.

ХЕРСОН „МОЛОДНЯК“ У БОРОТЬБІ ЗА НАПОСТИВСТВО

В боротьбі за генеральну лінію партії, за виконання її паразитизації промфінплану на заводі ім. Петровського вивувалась Херсонська група «Молодняк».

Творчий актив робітників-ударників «Херсон-Молодняк» завоює провідну роллю в групі.

75% складу херсонської організації «Молодняк» становлять робітники-ударники.

Найближчим завданням групи є поширити свою роботу на всі підприємства м. Херсона, налагодити ідейно-творчу учобу молодняківців, остаточно викрити й вижити непартійні тенденції протиставлення робітничої частини «Молодняка» його студентській частині.

Навустріч пролетарським кадрам

Рік тому організована, з основного, з студентів ХІСВ і СГІ група «Молодняк», орієнтуючись на редакцію місцевої газети «Наддніпрянська правда», ледве існувала. Літусики були більше схожі на безперервний дискусійний клуб, ніж на зібрання товаришів, які працюють над пролетарською літературою.

Але «Молодняк» зв'язався з комсомольським колективом заводу велетня ім. Петровського (с.-т. машинобудівництва з 7.000 робітничим колективом, із заводської багатотиражкою «Петровець»), уходячи від спроб безплідного керівництва з боку «Наддніпрянської правди». Цей поворот змінив і склад «Молодняка». З призовом ударників вливається багато заводських хлопців, на уснихках починає переважати робітнича тематика. Спробам «перманентного» дискування кладеться край. Обґрунтувавшись твердо в робітничому клубі металістів, група через масові вечори, участю у виробничих штурмах заводської газети, через стінні, тісно зв'язується з робітничою масою. Над групою бере шефство заводський колектив комсомола.

«Сьогодні рядок промфінплану

Дорожче, ніж тисяча рим—

так характеризує цей поворот в своєму віршові А. Кошштейн.

Бої за кристалізацію ідеології

Повернувшись лицем до виробництва, включившись в безпосередню боротьбу за виконання заводського промфінплану, удар-

них завдань уряду,—«Молодняк» розгортає боротьбу й за лєнінську ідеологію.

Площина суперечок змінюється. Замість туманих дискусій про те, що таке експерсіонізм і де він зародився, набирає правсерйозна творча «виробнича нарада», проте, чи правильно відбиваємо в даному творі те, що тепер відбувається на селі, чи даний твір організує робітничі маси на виконання програми.

Глибоко проробляється й дискусія про «переверзівщину».

Деякі з товаришів, які добре працювали в заводській багатотиражці «В атаку на прорив», під впливом успіхів у ліквідації прориву починають хворати на дрібно-буржуазні інтелігентсько-лівацькі настрої,—«шапками закидаємо». Саме будівництво, боротьба за виконання програми раптом гублять для них всі свої труднощі. Побудова соціалізму в одній країні, в умовах капіталістичного оточення і внутрішньої класової боротьби стає ледве що не плетінням кружева. Раз-два і виріс завод. Чхнув, і от,— всі поля зразу покритись тракторами й комунами. Взагалі на папері швидко будувалося соціалізм і легко...

«Рік за роком

Крок за кроком» і т. д.

Виразні лозунги класової боротьби, всім своїм гострим лезом скеровані на конкретні слабкі ланки заводу, підмінюється лозунгами такими:

«Гей, петровцю!»

Впертіше роби!

Так ведіть нас більшовицькі пляни
На рішучий виробничий бій».

Коли для молодняківців-робітників підйом ентузіазму в зв'язку з ліквідацією прориву таїв загрозу забуття клясових протиріч, таїв загрозу фарбування на червоне все підряд, то перед товаришами із ВИШів стала друга загроза — створити з постаті робітника від верстату ідолоподібний символ, перетворення образу ударника в якусь «пресвяту і пречисту». Заводська сажка, гризюка, дим яких так не люблять самі найсправжнісенькі ударники, які свідчать про наше технічне відставання, про погану вентиляцію, про недобросовісне ставлення прибиральниць до своїх обов'язків — і ось всі ці нещастя виспівуються як тими́ями, як щось високе, недоступне простому смертному:

«Рукава підкотом,
в мастиві
гімнастівка,
В крицевім поросі
міцна
рука...
О, скільки тут
поезії
і щастя
працівника!»

Ці сантиментально плаксиві виспівування «со слезой умилення» на очах були по-більшовицькому биті через місцеву пресу і молодняківські збори.

Особливо яскраво «нетвердокаменна» більшовичність, ідейні вагання, які оформились в явний політичний опортунізм, найшли вияв у творчості Дмитренка (ХІСВ). Почавши з гіперболічних образів й порівнянь, Дмитренко докотився до цілковитої класової демобілізації. Багато дуже сторінок прози й поезії Дмитренко присвятив питанням колективізації Цюрупінщини:

Бухкайте, бухкайте
вогні Цюрупінщини.

Почавши з бухкання, автор «пролітає» над питаннями жорстокої класової боротьби на Цюрупінщині, де до речі сказати, чимало притаєних куркулів, огорожників, де ще недавно, в 1930 році були спроби озброєного повстання куркульських недобитків.

І, нарешті, просто становиться рупором куркульського роззброєння, наступаючої соціалістичної армії.

«... Сьогодні, саме в нічній млі кипить в селі боротьба, а цю боротьбу направлено за хліб — велетням містам і Донбасу та проти класових ворогів — куркулів і їх прихво-

стив. Ось, незабаром виступить на фронт боротьби за хліб — комсомол стених та організоване селянство. О, яка уперта та довготривала боротьба. І, незабаром загрозять широкі лани «Отбой» і — перемога за комсомолом за колгоспами. І тоді помітно, як ніби встають комуністські лани, надубасені (?) залізні коні-трактори і також в розгарі говорять: «ми за хліб... Ми всі на фронт боротьби за хліб...» (Уривок з нарису «Боротьба за хліб»). Відкинувши в бік одверту політичну художню «надубасину» неписьменність, нам доводиться все таки підкреслити вип'ячені моменти наспіваної куркульми пісеньки. Насамперед сама картина нічної боротьби, — боротьби лише за хліб, а не ж класова боротьба?

Де ж, на базі суцільної колективізації — ліквідація куркульні як класи? Де роля робітничого міста проводиря, крім постачання хліба? Де тверда більшовицька рука партії? Невже Цюрупінщина так-таки безпартійна? І нарешті, що найголовніше, у Дмитренка твердо проходить яскравою лінією через усю творчість: «Незабаром одбей». Класову боротьбу закінчено і «враг бежит».

Спробам класового роззброєння, спробам показу жорстокої класової боротьби міжовнів трудящих селян за своє визволення, за соціалізм, як гри в каторжні домики, — дано відсіч. Та все ж Дмитренко дозволяє собі спекулювати. «Закимають, не дають студентам працювати, не доощінюють», — із такою статтею, повною наклепницьких перекручень виступив Дмитренко нещодавно в «Літ. газеті» № 18.

Очевидячки, що Дмитренко, так-таки й не усвідомив своїх літературно-політичних помилок.

Було б, звичайно, зовсім помилково думати, що помилки Дмитренка характерні для всіх студентів «молодняківців». Багато товаришів — Грудницька, Жицький, Левченко, Коперняк, дали хороші пролетарські твори, що заслуговують позитивних оцінок, мають гарні відклики на зборах групи.

Ударники від верстату ведуть перед

Лінію, яка веде перед у тематиці, взяла група нарисників робітників-ударників від верстату. Спочатку один Коробов був, а за ним Грембург і Прохоров в своїх невеличких, але класово-виразних загострених нарисах, нещадно борючись проти прогультників, симулянтів, за промфінпая, за пер-

шу радянську бавовняну машину,—вони зуміли показати достоїнне лице заводу.

От, в нарисі Коробова «Палай вогонь ентузіазму»—дві ударних бригади ковальсько-механічного цеху, що зривав випуск програми до збиральної кампанії, починають між собою змагатися.

Встановлюється вже не заводські, а все-союзні, всесвітні рекорди продукційности праці. Ні одна хвилиночка не лишається поза роботою.

В другому нарисі, Коробов показує нічний рейд комсомольців «Похід за чистий верстат». Грембург в нарисі «Вперта праця перемогла», описує робітнику артілі, яка засадила свій огоролик. В нарисі, Грембург яскраво показує всі труднощі, які довелося подолати артілі. Як нитики й ледарі злякалися труднощів, кидали артіль, деморалізували тих, що лишилися. Замість 232 чоловік, лишилося 132. Але тверда більшовицька рука голови артілі Назарова. Перейшовши через всі митарства, артіль підходить до збирання врожаю, а врожай винагороджує за все...

От, Прохоров—старий робітник, вступивши з призовом ударників в «Молодняк», описує як відбувається розповсюдження заводської багатотиражки, як вона доходить до рук, як реагують робітники на вміщені замітки. Дотепно схоплено фізіономії прогультників й ледарів. За короткий час, менше ніж за рік, група нарисників вмістила в газеті «Петровець» понад 30 нарисів.

Однак діпазон творчости замкнено не лише в розмірах заводської тематики. Питанням соціалістичної перебудови села в творчості молодняківців відведено чимало уваги. На весняну засівкампанію на село було відряджено спеціальні бригади. Тепер, до розподілу врожаю виїжджає група товаришів збирати матеріал до творів. Та все ж переважає заводська тематика. І все ще ведуть перед заводські товариші і в тематиці і в техніці виконання задуму, і в активній громадській роботі газети цеху.

За більшовицький метод, за діалектику

В результаті цієї впертої боротьби «Молодняк» майже весь зріс за рахунок безперервного набору ударників у літературу. В групі тепер—24 товариші, з них $\frac{3}{4}$ ком-

сомольців і партійців, є 4 літературно-рецензентських гуртки: на заводі № 1—2, ФЗУ металістів, ХІСВ і ХІТ.

Випущено перше число збірника «Наша творчість» до міської конференції комсомолу. Підготовано до друку друге число збірника. Все ж відсутність паперу загальмувала його видання.

В групі висунено серйозний творчий актив, який починає завойовувати і сторінки центральної преси.

Л. Коробов—завод № 1,—«Рабочая газета», журнал «Металіст», журнал «На под'єме», «Молодняк».

Грембург—завод № 1, «Рабочая газета», «Огонек».

Прохоров—завод № 1,—місцева преса.

Жицький—«Молодняк», «Штурм доби».

Грудницька—ХІСВ—«Молодняк», «Червоний шлях».

Левченко ХІСВ—«Червоний студент».

Копштейн—завод № 1, «Нова громада», «Молодняк».

Рувінський-Брайловський—ФЗУ металістів, місцева преса.

Копернак—дитяча преса, «Молодий більшовик».

Ускач—завод № 2,—«Молодняк».

З цього видно, що актив має 75% робітників від верстату.

Тепер група повернулася лицем до теорії, до засвоєння методи діалектичного матеріалізму, застосування її у своїй практичній творчій роботі. Останні твори Грембурга, Копштейна і Рувінського вже свідчать про досягнення і в цій галузі.

Херсонська літорганізація «Молодняк» повинна з честю вийти до наступного з'їзду і до роковин організації; запорукою цього, —виборені ідеологічні й творчі позиції, загартована клясова ненависть, що яскраво освітлює більшовицьку дорогу пролетарському письменникові, провідне ядро робітників-ударників від верстату, тісний зв'язок з цехом, верстатом,—бо «лише на основі непримиренної боротьби за генеральну лінію партії, лише будучи 100 відсотковим твердокам'яним більшовиком, ми зможемо довести нашу пролетарську літературу до гегемонії і утворити літературу гідну нашого більшовицького часу».—(Авербах).

ШЛЯХАМИ ЗМІЦНЕННЯ І ТВОРЧОГО ПІДНЕСЕННЯ

Розгорнутою оперативною роботою, в боротьбі за промфінлянт на заводі «Серп і Молот» та інш. миколаївська група висунула надійний творчий актив робітників-ударників, запланих до літератури.

Робітниче ядро миколаївської групи сягає 75%. Миколаївська група добре налагодила співробітництво з філією ВУСП.

Не припиняти, а поширювати призов, закріплювати актив, дати активові марксо-ленінське виховання й добру кваліфікацію—над цим має потужно працювати миколаївська група «Молодняк».

Останній рік роботи миколаївської групи «Молодняк» можна схарактеризувати, як період творчого піднесення, внутрішнього зміцнення і зростання. Разом з усім «Молодняком» України, воюючи за пролетарське літературне напівіснування, за опанування методи діалектичного матеріалізму, група підпорядковувала всі свої бойовничі будні справжньому повороту лицем до соціалістичного будівництва, звільнилася до цього будівництва, поставивши художнє слово на служення п'ятиріччю.

Розгортаючи призов ударників до літератури, закріплюючи нове поповнення, група оперативними методами реалізовувала резолюцію ЦК ЛКСМУ та відозву РАПП, водночас борючися з ворожими течіями в пролетлітературі.

Ініціатор і здійснювач призову

Можна з усією певністю сказати, що миколаївська група одна з перших відгукнулася на розгортання призову ударників до літератури.

Дехто сприймав ідею призову, як ідею тимчасового новатарства, але секретаріат групи вже з перших кроків практичної роботи вдарив по цих перекрученнях. Той, хто базікав про перетворення літератури на газетний аркуш, тим самим ховаючи об'єктивно ворожі барські естетські настрої,—знав поразки.

Чергова літсторінка в місцевій газеті «Шлях індустріалізації» мала незвичайний вигляд. Ще у вересні минулого року, вперше слову «заклик» і змістові цього слова підкорили всі рядки й наголоси. Відозва сек

ретаріату групи до всіх робітників—ударників, літтуртківців, комсомольців, орієнтуючи маси на завдання літпризову, водночас мобілізувала на його запровадження.

Перші декларативні кроки закріпили масовою вечіркою з ударниками заводу-велетня Марті, тут же заклавши літгурток. Такий гурток, що охопив понад 15 чоловік, утворено руками самих ударників у ФЗУ зав. Марті.

Виступаючи на студентських робітничих і комсомольських вечірках з популяризацією призову, група зосередила на цьому увагу всієї громадськості. До неї, хоч трохи боязко, навіщомацьки, потягнулися ударники з виробництва. Це безперечно наслідки вечірок на заводах, на залізниці. Перші підсумки масової роботи—6 нових поповнень, серед яких більшість ударників літтуртківців заводу, а також студентів, які тільки покинули верстати, або колгоспи. Поповнення залучили до творчого життя. Дальші літсторінки—зразки творчості ударників, оповідання і вірші Малагуші, Ковальова, Мусієнка, Гавілевського та багатьох інших. Водночас фіксовано увагу на потребі ще більше розгорнути призов. Цьому питанню спеціально присвячено три літсторінки, опріч сторінок по багатотиражних газетах, що видані силами «Молодняка».

Перші успіхи, творчість призовників, їх швидкий якісний зріст остаточно розтрощили недовір'я, песимістичні настрої. Призов став справою цілком реальною, ідея себе цілком виправдала. Це підбадьорило, штовхнуло до дальшої боротьби. Треба було скласти підсумки першого етапу роботи. Це зро-

бив альманах «Заклик», над виданням якого група ударно працювала разом з мик. філією ВУСПП. З часом було зорганізовано другий літгурток в інституті соціального виховання. Група зросла до 35 чоловіка і її робітниче ядро сягає понад 75 відс., причому, не менший відсоток творчого українського ядра. До літгуртків прикріплено членів секретаріату, перенесено центр ваги на низові ланки. Потім завдання стало складніше: творче виховати призов, перемкнути його на шляхи оперативної роботи і учби. Це почали здійснювати.

Кіпота на оперативність складено

Про поворот лицем до виробництва говорили багато, але зламати рамки недоторкості, стрибнути через поле традиційних обов'язків—було важко. Підштовхнуло саме життя. Газета день-у-день настирливо вимагала, усіма засобами, допомогти заводу «Плуг і молот», що не вилазив з прориву, вагуючи випуск тракторних плугів «Джон-Дир». які до речі вперше почав виготовляти Радянський Союз. Мовчати—це означало стояти осторонь найвідповідальнішої ділянки п'ятирічки. Молодняк не мовчав. Літбригада з 7 чоловіка, до якої увійшла більшість нових ударників, почала застосовувати зброю з художнього арсеналу. Завод вкрито віршованими гаслами, які закликали ударніше боротися за промфінплян. Справжню віршову атаку зазнав збиральний цех—найвідсталіший (пригадую російські рядки).

«Тисячи деталей лежат с укором
Кричат,—собери нас в стальные
«Джон Дир»

Товарищ, сборочник, ударным
напором

Пробку в цехе своем ликвиди-
руй».

На заводі жахливий брак. Літбригада бере на себе обов'язок художньо оформити виставку з браку. Вона залучає до цієї роботи членів АХЧУ. Біля кожної бракованої деталі шарж на винування і відповідний віршований напис. Впливало надзвичайно. Та вирішено ще оперативніше боротися з нашими прориву. В трьох основних цехах утворено щити-плакати «Вікна в цехову злободенність». Кожний конкретний факт, який заважає виробництву, підхоплюється. «Скло», тобто вірш з карикатурою, встромляють у «вікно». Дуже часто це справля-

ло враження раптово вибухлої бомби. Майстри навіть просили — «поети, краще в перерву приходьте, бо самі ж прорив створюєте, кидають роботу і читають».

В переможному рапорті заводу, який випустив вчасно плуги, є відсоток молодняківських завоювань.

Бригада, поруч оперативної роботи, випустила і оформила стінні газети в ливарному і механічному, допомагала багатотиражці «Молот» своїми нарисами. На комсомольських зборах стояло питання про призов ударників до літератури. Незабаром там має ко утворити літгурток. Група озброєна цим досвідом свої починання перенесла на завод Марті, зокрема в ливарний цех, працюючи цими ж методами, а потім з виробничого фронту на колгоспний.

Калінівка і Воскресенське—села майже суцільної колективізації, але вони погано берилися за хліб. Молодняківська бригада в складі Лісянського, Цигаловського, Бойка, Малагуші та Мусієнка рушає на село.

Вона свої завдання цілком виконала. По колгоспах, на таборах в степу мобілізується матеріал до стінновок, залучаючи до цього комсомол, дорослих колгоспників. Художнє оформлення робить шпальти «альбівок» дійовими. Бригада після комсомольських зборів, зачитує свої твори. До неї приєднуються місцеві «аматори». Обмін думками. Консультація. Зв'язок. А до «Шляху індустріалізації» щодня надходять листи, художні нариси, де викривають причини млявої молотьби, хлібозаготівель, кількома рисами змальовують опортуністичні обличчя.

Та не лише цими показниками можна змірювати масову роботу групи. Обслуговування літературних вечірків комсомолу, безліч виступів з віршами, оповіданнями—невід'ємна частина повсякденної роботи. Ці виступи навіть не можна врахувати. Сили групи також розташовано по основних багатотиражних заводських газетах—«За більшовицькі темпи» — Марті—Гавілевський, «Молот» — «Плуг і молот» — Кудря. І це дає змогу брати активну участь у виробничому житті велетнів радянського суднобудівництва, дає змогу воювати за промфінплян віршем, нарисом.

Шефство «Молодняка» над театром юного глядача, допомога художньому оформленню, доборові репертуару—теж один з багатьох

жлаптиків масової роботи. Група перша влаштувала разом з комсомолом, залучивши музик, конкурс на ліпшу комсомольську пісню. Вона домоглася успіхів і на цій ділянці. «комсомольський марш» на слова молодняківця Штрамвасера, вірші Пульсона і Надіїна співають осередки, їх співає комсомолія. Було проведено новий переднюдівський конкурс на ліпшу пісню.

Міськом комсомол заслужовуючи звітню доповідь групи відзначив, що з основними завданнями літературного призову і масової роботи група в основному успішно впоралася.

Масовість плюс навчання і творчість

Пересічно щодаки, не менш двох разів на місяць група влаштувала свої вечірки, де обговорювала питання сучасного літературного життя, обговорювала твори молодняківців.

Який зміст вечірок останнього часу?

Питання стилю, ідеологічний напрямок «Пролітфронт», «Нової генерації», доповіді про сучасну молодняківську прозу і поезію, про теорії Переверзева, останні пленуми літературних організацій РСФРР та України,—ось стисло пропрама вечірок. Поруч, розглядалося й обговорювалося твори окремих членів групи, переважно ударників-лігуртківців. Ці творчі вечірки,—вогнище виховання нового літературного поповнення.

Незабаром мусить вийти книжка вуспівця-молодняківця Р. Морана «Рукав по лікоть».

З досвіду роботи на заводі «Плуг і молот» підготував поему «Горим», яка малює бої за тракторні плуги, і автор цієї статті. Поему здано до друку. Готують другі книжки поезій старі молодняківці Пульсон і Надіїн.

Значне творче піднесення спостерігаємо се ред активу ударників. Закінчив велике оповідання «Ростуть герої», що висвітлює комсомол за реконструктивного часу—Кудря. Працює над підготовою книжки новель й оповідань з показом соціалістичного виробництва—В. Гавілевський. Ударник Ковальов закінчив роман «Земля»; Лавут, слюсар механічного цеху зав. Марті дав оповідання, де змальовано нечуваний ентузіазм ударних бригад в боротьбі за перший радянський двигун «Зульцер». Багато інших товаришів: В. Малагуша, Гриньов, Мусієнко, Бойко, Лисянський, Фомін теж працюють над низкою оповідань, віршів, художніх нарисів.

Щоправда, якість продукції примушує бажати більшого, бо у багатьох відчувається штамп, поверхове сприймання матеріалу, некритичний підхід до форми, художньої орнаменталізації, але висновок один—триває вперте навчання, боротьба за оволодіння методом діалектичного матеріалізму. Як цікавий досвід в учб і творчій роботі треба відзначити читання творів бригадам ударників, яким присвячено твір. Це вже запровадили в цехах зав. Марті молодняківці І. Лавут та В. Гавілевський.

Літературно-політичний щомісячник-журнал «Стапелі» — орган миколаївського ВУСПП і «Молодіяка» теж набагато допомагає в літературному навчанні, виховує творчий актив. Здебільшого після виходу журналу влаштовують вуспівсько-молодняківські вечірки, де обговорюють зміщені твори. Особливо треба відзначити, що місцева філія «Молодіяка» дружньо працює з філією ВУСПП, влаштовує ряд творчих вечірок, виїзди на виробництво тощо.

Попереду чимало неспройдених віх

Захльобуватися з цих успіхів, запаморочуватися і складати руки для відпочинку було б політично близькозоро. Ще багато хиб, ще чимало неспройдених віх. З двох корінних хиб треба відзначити, що всі можливості для розгортання призову ударників не використано, керівництво по існуючих лігуртках вимагає значного поліпшення, бо лігуртки працюють самопливом без програм, інколи обминаючи бойові питання літературного сьогодні. Призовом ще не охоплено ряд основних ділянок виробництва.

Погано, у деякого з творчого активу, з піднесенням теоретичного рівня. Для цього нема потрібних керівних кадрів. Студентську молодь не залучено. Це у свою чергу заважає розгорнути справжнє навчання по лігуртках, забезпечити її доброякісним керівництвом. Прорив передбачено усунути організації спеціального вуспівсько-молодняківського семінару.

Можна сподіватися, що миколаївська група непохитно стоючи на позиції генеральної лінії партії в художній літературі, охороняючи цю лінію від вибриків справа і «зліва», з своїми завданнями впорається, вона буде справжнім ударним загonom всеукраїнського «Молодіяка», передовим бійцем за пролетарське літературне напостівство.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ „МОЛОДНЯК“ РАПОРТУЄ

В боротьбі художнім словом за комсографік виконання промфінплану закріплює «Дніпро-Молодняк» свій творчий актив, що в основному складається з робітників-висуванців.

Але неприпустимо недостатньо переводила група призов-ударників у місті металургії—Дніпропетровському. Тільки за останній час починає група зростати за рахунок робітників від варстату.

Збільшити темпи творчого зростання молодняківців, широко розгорнути і закріпити, разом з філією ВУСПП, призов-ударників—такі найактуальніші завдання групи.

«Молодняк» Дніпропетровського має трикратне хрещення. Але останній раз «Молодняк» пустив коріння. Саме про ці коріння і буде мова.

Історія літруху Дніпропетровського — історія жорстокої класової боротьби в літературі і, може де-що відірваної від загально-всукраїнської боротьби за гегемонію пролетарської літератури (ВУСПП'у, «Молодняка»), але не менш жорстокої та переможної.

Боротьба найсильнішої районної літгрупи «Комсомолія» проти дрібно-буржуазного угруповання АРП'у, ліквідація цього угруповання, бурхливий розквіт робітничого літературного руху, районних літгруп, перша конференція «Молодняка», організація філій розвал цієї філії, викриття класового ворога, що відверто розперезався та проліз до філії (Самійленко, Мусієнко), організація «Молодняка» на базі літгрупи «Комсомолія» — ось у зовсім коротких рисах, — шлях розвитку молодняцького пролетарського літературного руху на Дніпропетровщині.

Зараз становище змінилося.

Здійснення політичного гасла призову ударників до літератури є вимірник боєспроможности та бойовости тієї, чи іншої пролетарської літературної організації.

Треба сказати, що Дніпропетровська філія «Молодняка» політичний іспит з питань призову ударників до літератури склала незадовільно. Організація недостатньо приділила уваги здійсненню цього гасла, у наслідок чого було те, що лише один молодняківець працював у виробничому літгурткові.

Літорганізація «Молодняк» певний час варилась, розв'язуючи різні організаційні справи, поглиблюючи прорив і на творчому

фронті молодняківців, хоча й був складений творчий промфінплан групи (про це нижче).

Але все це залишилось за плечима організації. Це був певний етап занепаду, виправлений подальшою роботою.

Фіксує сучасний стан групи, відзначаємо певне позитивне зрушення в її роботі.

Група, правда недостатньо, але зросла за рахунок молодих—робітників-ударників. За останній час тільки прийнято до «Молодняка» 5 чоловік ударників. Вони закріплюються групою. Намічено й вже конкретно реалізовується план організації літгуртків на окремих підприємствах (зав. ім. «Комінтерну», Ворошилова, Молотова і на інш.) «Молодняк» пускає коріння в заводські маси.

За останній час з боку творчости молодняківців є неабияке зрушення. Цікавий досвід—творчий промфінплан групи, на повному ході реалізації. Ось теми, складеного промфінплану та зустрічні теми молодняківців: шихта, сухе гасіння коксу, теорія згасання Криворіжжя, колективізація і т. інш.

Молодняківець Пустинський зараз працює, навіть закінчує повість під назвою «Сухе гасіння», водночас працюючи над великим романом «Поворот здійснено», про боротьбу комсомолу та молоді зав. Дзержинського за метал.

Його оповідання «Ванна» надруковано в Гарті.

Молодняківець Полоз нещодавно закінчив п'єсу «Без меж» про колективізацію та ліквідацію куркульні, як класи (події 1930-1931 року).

Тов. Бейлінов написав п'єсу «Шихта», за матеріалами боротьби комсомольців зав.

Петровського та Дзержинського за постійність та якість шихти.

П'єса прийнята до постанови Вседонбаським ТРОМ'ом.

Тов. Смутянська написала оповідання «Дівчина з виселку».

Тов. Крицевий виготовляє до друку збірку віршів «Металевий заспів» та вірші його друкуються в «Більшовицькій Зміні».

Плескачівський—молодий ударник цілою низкою своїх художніх нарисів доводить безупинне своє зростання. Він досить багато друкується в місцевій пресі.

Молоді молодняківці Вітров, Гончаренко, Тисячник, Фастівський, перші два віршами, останні прозою завершують творчо-міцний кістяк групи.

Реалізовується, але все ж недостатньо гасло про художній показ героїв п'ятирічки, кращих ударників. На сторінках газет «Зоря», «Більшовицька Зміна» та журналу «Зоря» бачимо нариси Г. Полоза, «Незвичайна зустріч», «Панас Коротецький», нариси Плескачівського. Але цього замало і багато ще треба битися за якість та глибочину цього показу. Зараз філія мобілізується на конкретні виробництва для показу кращих ударників, героїв епохи (зав. Петровського, зав. «Комінтерн», Молотова, тощо).

Але ще бракує в групі товариської допомоги у творчій роботі, проробки загально-

літературних питань всеукраїнського масштабу. Бракує міцної теоретичної підготовки та учби.

На допомогу йдуть до «Молодняка» комсомольські літературно-теоретичні сили й зараз критична група «Молодняк» в стадії організації.

Зараз курс роботи «Молодняка»: не послаблюючи роботи на місцях у виробничих літгуртках, битися за поглиблену творчу роботу, творче зростання та теоретичне навчання молодняківців.

Намічено провести цілу низку творчих занять та вечорів окремих молодняківців та ударників, закликаних до літератури.

Виготовляється до друку альманах творчості групи.

Літсторінки «Більшовицької Зміни» допомагають «Молоднякові» висвітлювати кращу творчість молодняківців та ударників.

Всю свою роботу «Молодняк» провадить під гаслом готування до п'ятиріччя літорганізації «Молодняк».

Ми певні, що до п'ятирічного ювілею «Молодняка» Дніпропетровська філія прийде ще більш ідейно-загартованою в боротьбі за пролетарську літературу, творчо-активною, зцементованою кадрами робітників-ударників, закликаних до літератури.

Сотзмагання, ударництво, обмін соціалістичним досвідом є кращі форми роботи не тільки виробничих, а й літературних пролетарських організацій.

Групи й гуртки „Молодняк“, застосовуйте сотзмагання, ударництво й обмін соціалістичним досвідом у вашій повсякденній роботі!

НА ПЕРЕДОВИХ ПОЗИЦІЯХ

Кременчуцька група «Молодняк» добре налагодила масово-літературну роботу на підприємствах. Мережа літгуртків на Крюківських вагонобудівельних майстернях, на маш. будзаводі, лісозаводі, у залізничників тощо—є надійна підпора групи.

Але група кволо висуває творчий актив з гуртків, кволо зростає за рахунок робітників з виробництва.

Налагодження поглибленої учоби в групі й гуртках, творча активізація літгуртків—є негайне завдання групи.

«Кременчуцька група «Молодняк» утворилася в процесі активної боротьби комсомолу Кременчуччини за українську пролетарську культуру, в боротьбі з рештками не proletарських літературних тенденцій, що їх культивувала літературна група «Перо труда», в Кременчуці, в боротьбі проти пролітфронтівських намагань захопити «провінцію» під свій вплив і пропагувати тут, засуджені тепер від самого Пролітфронту, літературно-політичні настановлення».

Таку характеристику дано в резолюції секретаріату МК ЛКСМУ в зв'язку з наклепницькою заміткою на кременчуцький «Молодняк» в «Культфронті» № 14 за 1931 рік.

Кременчуцький «Молодняк» з моменту свого утворення спирався на робітничі, літературно-рецензентські гуртки, в яких вже на початку 1930 року нараховувалось понад 120 чоловік. 30-го липня 1930 р. в Кременчуці було скликано першу на Україні робітничу літературну конференцію, яка, розглядаючи питання завдань пролет. літератури взагалі, конкретизувала їх для Кременчуччини. Конференція акцентувала свою увагу на потребу зробітничення складу літгрупи (не менше 50%), на формах і методах роботи літгуртків на виробництві та на системі масової роботи. Саме в наслідок твердого курсу на пролетарський масовізм нашої літератури, кременчуцький «Молодняк» після відозви РАПП'у зараз же, і не без успіху, розгорнув систематичну роботу з призову ударника-робітника до літератури. Гасло призову для кременчуцької групи було, так би мовити, логічним продовженням масовізму, схваленого 1-м з'їздом «Молодняка».

Нам не довелося вишукувати робітників,

що цікавилися б літературою, ми обійшли період екскурсійний своєю безпосередньою практичною роботою на основних виробництвах кременчуцької промисловости. Організація літературних гуртків, робота студії, масова робота на виробництвах—спричинилася до того, що за досить таки короткий час переводячи призов ударників група цілком змінила свій склад як кількісно так і якісно.

Коли на початку травня 1930 року ми мали всього трьох молодняківців, то на сьогодні група складається з 18 чоловік. Коли на початку травня минулого року ми мали лише одного робітника, то тепер маємо 11 робітників та 1 наймита, всі останні з свого соціального походження бідняки-незаможники. Кременчуцька група має партійний прошарок. З 18 членів групи—10 членів ВКП(б) та всі останні комсомольці.

Наведені цифри свідчать про те, що директиву про зробітничення складу групи, дану робітничою конференцією, виконано цілком. Проте, це не мертва точка. Ми маємо в своїх робітничих гуртках творчий актив, що зростає і, зростаючи, постійно поповнював лави нашої групи.

Велике значення для успішної роботи групи мають літературні сторінки.

20 сторінок при газетах: «Робітник Кременчуччини», «Табір» та «Більшовицький Молодняк»—найкраще ілюструють ту творчу й літ-політичну роботу що її переводила група. На цих сторінках зростали наші призовники, вони були головним знаряддям участі групи у всіх політичних кампаніях, які переводилися партією. Ці сторінки є твердий документ на нашу діяльність, нашу ліню, актуальність творчости групи. З цього погляду особливий інтерес являє собою літ-

сторінка гуртка Крюківського вагонобудівельного заводу при газеті «Шабер». Досвід цього гуртка говорить про те, що літсторінка може бути, дійсно, реальною зброєю в боротьбі за виконання промфінпланів, за ліквідацію проривів, за більшовицькі темпи і т. д. На досвіді крюківського гуртка Кременчуку—«Молодіяк» має намір і відповідні санкції на організацію літсторінок при газеті Машбудзаводу—«Каток», Лісозаводу—«Пила» та залізничників—«Семафор».

Проте, така наша увага до видання літсторінок не заважає групі та її гурткам вести роботу масового живого характеру через виступи по цехах, на спеціальних вечірках в робітничих клубах та по радіо. Група намагається використати всі можливості для пропагування накультбудівництва, для популяризації пролетарської художньої літератури.

Останнього часу, з невеликим запізненням, група включилася в роботу показу героїв п'ятирічки. Роздано окремі завдання та переведено спеціальну нараду в цій справі. Конкретних наслідків ще не маємо, але деякі товариші вже закінчують свої завдання, це говорить про серйозне ставлення їх до цієї важливої роботи. Так, тов. Мироненко—ударник вагонобудівельного заводу закінчує книжку на замовлення в-ва «Молодий Більшовик», т. Ейстер з машбудзаводу написав серію нарисів про комсомольську ударну бригаду, т. Вирган закінчив і здає до друку велику поему «Крюків на Дніпрі», оформляє повість про героїзм колективу електровні т. Обідний. Крім цього складено умову вже з «Молод. Більшов.» на видання збірника робітничої творчості, збірок поезій Виргана і Цапиря. Написав 8 п'єс т. Мізюн, з яких 6 видано окремими книжками. П'єса «Реконструкція» рекомендована реперткомом до постановки в державних театрах. Крім цього, здає до друку велику п'єсу т. Цапир—«Перша колгоспна».

Велика хиба у справі творчості нашої групи,—це бездіяльність критиків, які далі обіцянок, далі «готові накиннутись» не йдуть.

Характерним для творчості переважної більшості членів кременчуцької літгрупи є те, що їхня творчість носить на собі ознаки «компанійства». Майже кожен вірш, кожне оповідання, нарис і т. інш. написане для художнього обслуговування якоїсь кампанії, що переводиться в той чи той час. За таким

принципом організовується й матеріал кременчуцьких літсторінок. Взагалі, група своєчасно відкликається на політичні завдання, що їх висовують наші дні.

Зараз група приділила особливі уваги боротьбі за багатомільйонний комсомол. Випущено 8 гасел віршованої форми, тисячним тиражем кожне. Нариси, вірші, газетні віршовані «шапки» настирливо і по-більшовицькому б'ють в одну точку.

Не можна сказати, що все це погано, але слід застерегти групу від можливої небезпеки—звести свою творчість до плякатистості, поверхового «кампанійства», до писання лише гасел замість глибоких і серйозних творів, що не виключає і поточної роботи на обслуговування різних кампаній.

Щоб почати справді глибоку учбову роботу, роботу по самокваліфікації, кременчуцька група зорганізувала, при кабінеті партосвіти, відділ художньої літератури і консультаційне бюро та притягла до участі за прикладом херсонської групи кращі педагогічні сили міста, хоча систематичної роботи, цього кабінету, ще не налагодили. Надходить осінь і з навчанням треба поспішити. Треба перемогти «літні» традиційні настрої та, взявшись до серйозного теоретичного марксо-ленінського навчання. Слід, рішуче, не лише засудити, а й організаційно вдарити по правоопортуністичних настроях окремих товаришів (Андрущенко), які недооцінюють важливості роботи в літературно-рецензентських гуртках. Гасло «Молодіяк» — «Жодного молодняківця, який би не керував робітничим гуртком»—треба реалізувати повністю.

Кременчуцька група «Молодіяк»—організувалася і зростала в процесі боротьби проти ворожих пролетарській літературі угруповань, вона їх розбила і завоювала собі авторитет серед пролетарської громадськості Кременчуку. Боротьба на два фронти супроводила і супроводить кожен крок у розвитку цієї групи. Рациональна система роботи групи, щільний зв'язок з комсомолом, (треба сказати зразковий зв'язок) партійність у всій роботі групи, пов'язання роботи з виробництвами гарантують те, що хиби, які має група, буде подолано. Треба використати всі можливості для дальшого зростання і особливо якісного, творчого. Гадаємо що й тут матимемо успіх.

ДО ПІДСУМКІВ РІЧНОЇ РОБОТИ

На терені велетенських дніпро-запорізьких будівництв, в майбутньому електричному серці України, зросла й зміцніла за рік запорізька група «Молодняк».

Але група надто кволо висуває творчий актив з робітників-ударників, надто кволо й зростає група за рахунок призовників.

Сміливіше висунення творчого активу, широка робота по призову, закріплення і ідейно-виховача робота з призовниками—такі найпекучіші завдання групи.

В жовтні ц. р. минає рік з часу організації запорізької літорганізації «Молодняк». Рік існування й роботи пролетарської літорганізації на Запоріжжі, де розгортаються велетенські будівництва п'ятирічного плану—Дніпрельстан, Дніпросталь, Комбайнобуд, агрокомбінат, соціалістичне місто—Велике Запоріжжя—мусіли багато дати.

На сьогодні Запорізька літорганізація має в своєму складі 25 чол. Партиїно-комсомольська частина складає 19 чол., з них 10 чол. належать до КП(б)У. За соціпоходженням—робітників 16, з них 5 ударників, безпосередньо з виробництва, селян—7 ч. службовців—2.

Крім цього слід відзначити, що підчас проведення ударного місячника пожвавлення призову робітника-ударника до літератури на Дніпробуді, до «Молодняка» подано 21 заяву від кращих робітників-ударників—бетонярів, монтажників, теслярів Дніпрельстану та Дніпросталі. Запоріжжя—«Молодняк» зростає, отже, майже вдвоє і, в основному, за рахунок групи робітників-ударників, що складається на 100% з партійців і комсомольців.

В змаганні ударних бригад народжується нова людина сучасності—ударник, що разом із розгортанням будівництва соціалістичної промисловости, утворенням великого, із індустріальною базою, сільгосподарства, на основі суцільної колективізації і ліквідації куркульства як класи, разом із цим творить і нові культурні цінності, що йдуть до скарбниці пролетарської культури—національної формою, пролетарської, соціалістичної змістом.

Запорізька літорганізація «Молодняк» всю свою громадсько-політичну, масову роботу, роботу творчу, як і виховну, спрямову-

вала на виконання завдань партії у справі успішного розгортання соціалістичного будівництва. Запоріжжя—«Молодняк» провадив величезну роботу з популяризації сьогоднішніх завдань пролетарського літературного руху, ідей призову робітника-ударника до літератури через улаштування низки читальних конференцій, диспутів тощо. Конкретними наслідками цієї роботи є мережа літературно-рецензентських гуртків (5-ти заводських—«Комунар», ПРЗ, № 29, Держинського, Енгельса, 2—колгоспної молоді, 1—загально міський єврейський при клубі «Металіст» 1—при клубі ЮП, всіх 9-ть) в яких об'єднано біля 150 чол. робітничо-колгоспівської молоді в основному комсомольської. З них іде до «Молодняка» нове поповнення.

Творчу роботу «Молодняк» спрямовував на виконання п'ятирічки в 4 роки, тісно пов'язуючи її (творчість) з конкретно громадсько-політичною роботою безпосередньо на підприємстві. Так, включившись у боротьбу за 2300 комбайнів, бригада «Молодняка» взяла активну участь у заводській пресі заводу «Комунар» в роботі виізної редакції «Правди», художнім словом допомагаючи виконанню плянових завдань, влучним віршем, епіграмою, ганбляючи ледаря, злісного прогульника, викриваючи класового ворога. Наслідком роботи бригади є збірник літературно-художніх матеріалів «Комбайни і комбайнери» (7 друк. арк.), що вже зданий до друку. В такому ж напрямку проводиться робота на Дніпробуді.

Літературна продукція Запоріжжя—«Молодняка» така: поетичний сектор—Микола Шпак (виходить збірка поезій), Тетяна Гольденблат, Ол. Сенік, К. Губенко (друкуються в період. пресі), Нагнибіда (вихо-

дять збірка поезій) та інш.; сектор художньої прози — Кость Дубовик «В наступ» (збірка оповідань), «Герої буднів» (роман про третій вирішальний), Т. Гонденблат—«Друге народження» (оповідання). Олекса Сенік «Комбайнери на штурмі техніки» — нарис виходить окремою брошурою, Ол. Дьомін «Бригада Жені Романько» (нарис) М. Нагнибіда та Дьомін—«Ударна Дудника» (нарис про світові рекорди бетонозамісів бригади молодняківця Дудника). Олесь Лесь—«Майдан А.» (нарис про Дніпрельстан), М. Мануйлович—«Від Січі до Дніпрельстану» (нарис про соціалістичне місто Велике Запоріжжя), Новіков—низка оповідань із виробничого робітничого життя, Панасенко—«Кузня кадрів» (нарис). Беркович—Дніпросталь (нарис) та інші. Драмагуртничий сектор: Микола Шпак—«Деклярація ТРОМ'у» (інсценівка)—А. Борщаговський—«Обснооспроможність» (інсценівка). Обидві інсценівки ставить Запорізький ТРОМ, Олесь Лесь—«Головоного людина» (п'єса за твором Гладкова).

Критичний сектор—Юрій Костюк — «Українське напостівство гартується в боях» (збірник статтів) «Анатоль Шиян (популярно-критичний нарис), «Петро Резніков» (популярно-критичний нарис), «Робітника-ударника—до літератури» (брошура про досвід роботи літгуртків «Молодія»), М. Бернштейн—«Юхим Зоря» (популярно-критичний нарис—П. Радченко), Богаченко,

Боцаговський—статті в період. пресі про театральне мистецтво, рецензії на п'єси тощо.

Крім того Запоріжжя—«Молодія» видає до своєї річниці три літ. художні збірники: 1-й — «Комбайни і комбайнери», 2-й — «Дніпросталь» (збірник матеріалів про Дніпросталь). Видається в порядкуві шефства комсомолу над Дніпросталлю. 3-й—«Запоріжжя—Молодія» (збірник—творче обличчя філії з портретами, автобіографіями та коротенькими зразками творчості молодняківців).

Ось такий приблизно творчий баланс роботи Запоріжжя—«Молодія» за рік. Слід відзначити, що через брак паперу, видання значної частини вищезгаданої продукції затрималося і, певно, вчасно не встигне вийти.

Подаючи ці коротенькі, стислі дані до підсумків річної роботи запорізької філії «Молодія», слід відзначити, що ані бюро групи, ані вся маса «молодіївська» не вважають роботу своєї філії за цілком достатньою. Не дивлячись на досить розгорнуту масову роботу, видавничу роботу (утворення журналу «Темпи», на роботу творчу,—«Молодія», Запоріжжя може дати більше, мусить дати більше.

До цього зобов'язує стан, зобов'язує праця в умовах загостреної класової боротьби за генеральну лінію партії на терені індустріального електричного серця України—Дніпробуду.

Налагодити конкретне й повсякденне керівництво надсекцій „Молодія“—польської, єврейської й татарської—в невідкладні завдання „Молодія“.

ЛІТГРУПА „МОЛОДНЯК“ - ПОЛТАВЦІВ - ЗАЛІЗНИЧНИКІВ

В боротьбі за промфінплян на полтавському ПРЗ, за соцзмагання і ударництво з маленького робітничого гуртка виросла полтавська група «Молодняк».

Поборюючи інтелігентські, барські налади від посидогрупи «Молодняк» група полтавців-залізничників виростає в основну полтавську групу «Молодняк».

Налагодити глибоку творчу роботу й учобу, ідейно-політичне виховання молодняківців—таке першочергове завдання групи.

Полтавський МК ЛКСМУ мусить розбити рутину барського ставлення й затиску групи від літературно-інтелігентських людців.

Полтавська літгрупа «Молодняк» залізничників ще занадто молода. Всього минув місяць-півтора її існування.

Повесні ц. р. за ініціативою Харків—«Молодняка» було розгорнено на паровозо-ремонтним заводі—полтавському велетні, роботу з призову робітників-ударників до пролетарської літератури і утворено літгурток з 11 робітників,—кращих активних робкорів, ударників, а потім протягом півтора тижня цей гурток через розгорнену масову роботу, виступи в цехах заводу тощо, зріс до 52 призовників вкупі з ФЗУ. Посилена творча й ідейно-політична робота гуртківців дала змогу в липні ц. р. утворити вже групу «Молодняк», в яку ввійшли т. т. Оржешківський, Хоменко, Гладілін, Гайсинський, Бабіч, Дмитренко, Браунер, Лозицький та Турпітько, це переважний актив гуртка.

За цей короткий термін—1½ місяці Полтава—«Молодняк» поряд свого зросту, як творчого, так і політико-теоретичного, вже зробила початкові перші роботи до ще ширшої творчо-промадської та теоретично-політичної роботи, щоб вийти на ширшу арену діяльності і керівництва літрухом на основних підприємствах м. Полтави.

В боротьбі з проривом за виконання транфінплян, за здоровий паротяг, за нацкультбудівництво, 100% комсомолізацію робітничої молоді ПРЗ, за оволодіння технікою, перетворення прогульника на ударника, боротьбі проти знеосібленої та урівнялівки, група «Молодняк» вела художнім словом значну роботу. Й це все були пекучі злободенні, актуальні теми творчої роботи гуртка,

а тим більше групи «Молодняк», на яких було зосереджено всю творчо-навчальну увагу. Ті «Літсторінки», що їх було видано до 20-ти, в заводській газеті багатотиражці «Ударник» посідали почесне місце.

Зараз уже це видання «Літсторінок» не зовсім задовольняє (дарма, що видається 4 рази на місяць) призовників гуртян, а тим більше групу «Молодняк». Кращі твори молодняківців надсилаємо тепер до центральних журналів (вірш Хоменка видрукований у № 6 жур. «Молодняка») тощо.

Для показу героїв п'ятирічки всі молодняківці працюють ударним порядком. Вже т. т. Оржешківський, Гладілін, Лозицький та Дмитренко писали твори про героїв п'ятирічки до журналів.

Літгуртян, що працюють в ФЗУ, відокремлено від гуртка ПРЗ, утворено там літгурток окремо. Тепер в літгуртку ПРЗ 22 призовники-ударники, з яких починають творчо зростати т. т. Скібін, Пуліковський, Глуценко, Лонський, Марченко, Черкасов, Шевченко, Білоглазов, Костенко та Костев. Літгурток же ФЗУ нараховує 17 призовників-ударників, що з них помітно зростають: т. т. Заливадна, Семенів, Хряпа, Корнієнко, Дикий, Позняк.

На початку серпня місяця ц. р. група «Молодняк» розгорнула призов робітника-ударника до літератури по всьому залізничному вузлі та депо, де утворено літгурток. До всіх найбільших підприємств м. Полтави прикріплено членів групи «Молодняк» для переведення призову ударників до пролетарської літератури, як от: завод «Метал», фабрика

ім. Кутузова, М'ясокомбінат, Промкомбінат та Держшвейфабрика.

Літгурток ПРЗ викликав на соціалістичне змагання літгуртки харківського електрозаводу. Літгрупа «Молодняк» викликає Херсон—«Молодняк».

Виготовано також літбірку з творчості літгуртківців «На замовлення доби» на чотири друкаркуші.

Роботу, яку проробила літгрупа відбулася за впертої творчої та дружньо-стійкої витриманості літгрупи «Молодняк» в боротьбі проти зажиму і проти інтелігентської боязні так званої «групи» у Полтаві, що самозвалася «Молодняком» та проти ініціаторів «групи» Розіна та інших, які дозволяли собі, робити нетовариські, недозволені вчинки проти літгуртка та групи «Молодняк» залізничного вузла, а особливо «Літсторінки», спекулюючи на окремих помилках, поширюючи це як політичні помилки, перекручування лінії «Молодняка» і ВУСПП'у.

Ця, так звана «група» у Полтаві протягом свого існування, 5—6 місяців, та по соцскладу з студентів та службовців, намагалася

різними засобами стати дійсною групою «Молодняка», приписуючи в список людей, які не бажали й не бажають писати, як приміром робітника-лжеударника ПРЗ—п'яницю, прогульника Копицю, вигнаного з заводу (струментальний цех) за для того, аби був «хоч один робітник» з виробництва.

По призову ця група не працювала зовсім. Жадного гуртка на виробництві не утворила, а, навпаки, намагалася зірвати призов на ПРЗ утворюючи пересторогу призиваним ударникам, стати центральною фігурою в пролетарській літературі, бо розгорнений призов та послідовний творчий зріст залізничної групи «Молодняк» ставили під загрозу існування і цієї псевдо-«групи» Про все це свідчить лист до редакції гуртян, вміщений у «Літгазеті» № 18 за липень місяць ц. р.).

Під керівництвом Ц. Б. «Молодняка» група Полтава «Молодняк» вела з цим рішучу боротьбу.

Гарним пов'язанням роботи літгрупи Полтава-«Молодняк» з партійною й комсомольською організаціями під керівництвом їх, безумовно розгорнемо широку творчу роботу.

РАПОРТ ПОЛЬСЕКЦІЇ „МОЛОДНЯКА“ ВСЕСОЮЗНОМУ З'ІЗДОВІ ПОЛЬСЬКИХ ПРОЛЕТАРСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

З молоді, скупченої довкола літературної сторінки «Глос Молодзєжи» постав перший гурток польської пролетарської літератури на Україні. Ця група в складі товаришів С. Грабовського. К. Сливінського, П. Квєцинського, А. Кридької, А. Пораєвича, В. Савицького, а також інших прилучилася до всеукраїнської спілки пролетарських комсомольських письменників «Молодняк»—поклавши початок польській секції «Молодняка». Польсекція одразу заходилась коло творчо-промадської праці. Улаштовано літературні вечірки-виступи тощо. Опріч друкування творів на сторінці «Глосу» секція порушила справу видання альманаху. Проте, по довгих митарствах Альманах «з причин технічних» залишився... похований в редакції «Глосу».

Наприкінці 1929 року праця секції трохи послабла через виїзд основної частини молодняківців з Києва.

Водночас редакція «Глосу» перейшла до Харкова. В Києві залишилося 3 товариші.

Проте, влітку минулого року завдяки зусиллям київських товаришів, при участі відповідних організацій—настав перелім.

Частина членів поїхала до колективів Київщини на ліквідацію прориву підчас жнив. В січні поточного року ми надіслали молодняківців до Мархлевська, Проскурова, Емільчина на підготовчу працю до другої більшовицької весни.

Підчас другої весни спеціальна бригада польсекції в складі товаришів Квєцинського, Недзведького. Божемського працювала понад 3 місяці на культурно-освітній роботі в Мархлевському районі. Бригада видала понад 40 стінних і польових газет у колгоспах району, zorganizувала низку літературно-масових вечірок, в робітничих клубах та червоних кутках, запровадила призов ударників до літератури, утворила мережу літературних гуртків на підприємствах, разом з редакцією «Радянської Мархлевщини» складала першу районну нараду ударників та керівників літгуртків. З ініціативи бригади

склалася Мархлевська організація «Молодняк». В її склад ввійшло спочатку 11 товаришів, серед них 6 ударників.

Нині, організація налічує 20 членів. Виділено бюро. Організація делегувала секретаря тов. Пекарського, як свого представника до бюро Київської секції. Водночас обрано делегатів на всесоюзний з'їзд польських пролетарських письменників.

За час призову ударників ми створили літературні гуртки під керівництвом членів секції: в Кам'янському (Крицька), Кривотині (Беговщиць), Київ (Майя Жень). Гуртки охопили понад 120 осіб робітничої, колгоспної, наймитської молоді, а також селянської бідноти. Соціальний стан членів приблизно такий: робітників 40%, колгоспників—25%, селянської бідноти—20%, учнів та службовців—10%. Ще восени минулого року польсекція опрацювала плян праці та програм для літературних гуртків; цей плян розіслано керівникам. Про працю гуртків свідчать їх рапорти всесоюзному з'їздові. Призов ударників ми розпочали в січні. Згідно з проханнями певної частини товаришів, ми були змушені доручити їм призов на місці мешкання. Деякі одразу стали до праці (Беговщиць, Куявяк, Крицька); інші на завдання секції відповіли бездіяльністю (Савицький).

Крім того, за рахунок призваних ударників та ліпшої частини членів літературних гуртків секція значно зросла. Якщо минулого року мали ледве 6 членів, то на 1 липня 1931 року польсекція «Молодняк» налічує 36 членів. (Київська секція 16, Мархлевська організація—20).

Ось їх соціальне обличчя: робітників від варстату—11 осіб, колгоспників—8, селянської бідноти—4, освітян—5, студентів—7, партійних працівників—1.

Партійна належність: членів партії 2 особи, кандидатів 5, комсомольців—14, позапартійних—15.

Неодноразово ми улаштували літературні вечірки, виступи на підприємствах, брали участь у вечірках національної культури, організували вечори польської пролетарської літератури по радіо тощо.

В Києві ми утворили літературну консультацію для членів гуртків в цілому зв'язку з київською організацією, українською та єврейською, «Молодняк».

Не раз скликали поширені збори при участі згаданих секцій. Особливо велику допомогу подала нам українська секція ки-

ївського «Молодняка». Поруч досягнень в організаційно-громадській праці, ми також мали досить хиб. Одною з них була слабкий зв'язок з польсекціями ЛАПП, БіЛАПП, МАПП та редакцією «Глосу Младзежи». Не дбайливе ставлення деяких товаришів з редакції «Глосу» до членів секції спричинився до прориву в надсиланні матеріалу до літературної сторінки.

Так само недостатньо були ми зв'язані з центральним бюро «Молодняка», яке, треба визнати, не дуже цікавилось працею національних секцій. Головною хибобою, проте, було те, що про свою працю, про свої організаційно-творчі досягнення, про зростання секції ми не інформували широкі кола робітничо-колгоспної молоді, так само, як і ціле радянське суспільство.

В зв'язку з майбутнім з'їздом у Менську—ми спільно з київською польсекцією ВУСПП, розпочали підготовчу роботу в Києві. Всіх членів порозіслано на найбільші підприємства, наприклад «Більшовик», «Арсенал», залізничні майстерні, КІПВРЗ маючи там запровадити призов ударників і видати передз'їздові сторінки у багатотиражках.

Згаданий зріст інтенсивності в громадсько-політичній роботі секції так само викликав переліт у творчій праці. Теми громадянської війни, боротьби за закріплення здобутків революції, посідають в нашій творчості значне місце. Значне місце посідають також мотиви соціалістичного будівництва, боротьби за п'ятирічку, за соціалістичну перебудову села. В цій царині маємо вже поважні досягнення (С. Грабовський—«Поезія цифр», П. Квицинський—«Друга редакція оповідання» 1 бригада, Стефан Бандос — оповідання «Вибух», літературні шкідці Савицького та Крицької, оповідання Крицької — «Фабрична моль»). Сектор допомоги, який доти так само, як і на всьому відрізку польської пролетарської літератури був досить слабкий, віднині почав поступово зростати. Група членів Мархлевської секції, робітники Биковецької гуті: Пекарський, Марцинкевич, Буркой майже з місяць працюють над колективною книжкою, яка має відобразити бойову історію гуті, під назвою «Історія нашої гуті». Київська секція в міру змоги допомогла товаришам, надсилаючи потрібну літературу, даючи вказівки тощо. Ентузіазм, з яким автори-робітники заходились коло

творчої праці та науки—дає підставу сподіватись, що вони розв'яжуть взяті на себе завдання. Уривки повісті читано вже на зборах, літературних вечірках в клубі; матеріал в процесі творчості подавався на суд читачів.

Деякі члени київської секції видавна працюють над більшими творами: Стефан Бандос—пише повість «Земля», з життя мазурів на Поділлі, яка відображає етапи класової боротьби, починаючи від Жовтневої революції до наших днів: закінчив частину другу під назвою «Повідь», уривки якої надруковано в «Серпні» та інших літературних радянських часописах. Нині розпочав третю частину під назвою «Колективне господарство».

Вадслав Савицький закінчив повість «Шпони» про класову боротьбу підчас першої більшовицької весни. Уривки її друкувалося в «Глосі». Повість вийде в альманасі. Нині працює над повістю про соціалістичну перебудову села. Закінчив розділи «Камчатка» та «Хвасті». Написав кілька літературних шкіців про другу більшовицьку весну.

Ганна Крицька закінчила оповідання, «Фабрична молодь» і «Ранок старого Павла» для альманаху. Тепер працює над циклом оповідань з життя робітників Донбасу.

Майя Жень: написала оповідання «Фарбярня». Працює над оповіданням про колгосп.

Поважний перелім настав також на ділянці поезії. Щоправда, тут перебудова ще недостатня.

Творча продукція останніх років виявила, що на фронті нашої поезії тематика соціалістичного будівництва почала посідати перше місце. Член секції А. Пораєвич написав твори «Венгель», «Передмістя». В найближньому часі вийде збірка його поезій «Молодість» (зараз друкується). Віддали до друку свої збірки також товариші Грабовський, Савицький, Оскандо—працює над поемою про транспорт під назвою «Семафори», Квицинський закінчив збірку поезій під назвою «Пісні про боротьбу».

Ще минулого року уклали альманах, який при активному сприянні редакції «Глосу Младзежи» лишився... невиданий. Так само загинув без сліду збірник поезій Пораєвича «Дорога», надісланий до хар-

ківської філії ДВУ. Така сама доля спіткала збірку оповідань тов. Савицького в Центровидаві. Про таке ставлення видавництва до молодих авторів треба, нарешті, поговорити остаточно.

Пробували ми не раз зав'язати стосунки з видавництвами, особливо з Центровидавом, проте, ніде правди діти, не пощастило. Зійшли нінащо й спроби притягти до праці секції тов. Вандурського, який замість допомоги запропонував розпустити «Молодняк».

До того часу ми не мали справжніх критичних сил. Проте, останнім часом налагодили зв'язок з критичною групою київського ВУСПП'у, яка дуже допомогла нам в суспільно-організаційній праці. Щоправда, мусимо ствердити, що крім зв'язку та участі в праці суспільно-організаційній, наші критики досі ще нічого не зробили в справі «критики» творчості молодих літераторів. Секція чекає на це. Так само, як в роботі організаційно-громадській, ми мали і в творчості чимало хиб.

Одна з них—той факт, що за винятком нечисленних спроб ми ще не показали в своїх творах героїв соціалістичного будівництва—ударників. Нині ми вже зробили кроки в напрямку усунення цієї хиби. Другою, не менш важливою хибою була недостатня робота самовдосконалення та кволе керівництво.

Фактично роботою секції керував один товариш, який сам не зміг подолати працю. Щоб зміцнити керівництво, секція ухвалила обрати бюро. Сподіваємось, що наша майбутня праця пройде під гаслом творчої мобілізації на відображення соціалістичного будівництва, на показ трудящим масам героїв п'ятирічки.

Борючись за ленінську лінію партії в літературі, опановуючи творчий метод пролетаріату—метод діалектичного матеріалізму, зміцнюючи свої шереги представниками передової частини робітничої класи—ударниками,—всупереч націонал-опортуністичним твердженням—під керівництвом комуністичної партії, ми збудуємо польську національну форму і соціалістичну змістом пролетарську літературу.

Польсекція Всеукраїнської спілки пролетарських комсомольських письменників «Молодняк».

ЗА ЯКІСТЬ У ТЕМПАХ

Майже всі групи—фільм «Молодняк», крім Харківської і Київської груп, що знаходяться в трохи інших умовах як старіші столітні організації, виявляють свої творчі здобутки й досягнення через літсторінки місцевих районних газет, многотиражок тощо.

Той факт, що місцевий творчий актив груп «Молодняк» ще кволо висувається до центральних літературно-мистецьких журналів, найперше до журналу «Молодняк», говорить, що, по суті, кволо йде робота цих груп над творчим закріпленням і висуненням у літературу творчих одиниць з призовників-ударників, яких всі групи «Молодняк» привели до організації досить значну кількість і загалом призов провели успішно, стоїть тільки зараз завдання цей призов також творчо й ідейно закріпити.

Зрозуміло, що не можна говорити ніби нічого про закріплення й висунення нового творчого активу в групах «Молодняк» не зроблено. Але те, що зроблено, ще не дає уяви про те, що могли б і мають зробити групи «Молодняк». Поява в журналі «Червоний шлях» віршів херсонського молодняківця Рувимського, в журналі «Молодняк» прозового твору В. Гришка, бригадні виступи в київських журналах «Глобус» і «Ударник» гуртківців київської групи Бондаря, Баста й інші, говорять, що така робота по висуненню вже почалась, але задовольнитися з темпів її, з темпів закріплення і висунення творчого активу по групах «Молодняк» ми ніяк не можемо.

Цілком очевидно, що завдання—потужніше взятися за виховання й висунення нового літературно-творчого і критичного активу з призовників робітників-ударників—є найнегайніше в усій роботі організації «Молодняк».

Запорізька група «Молодняк» так само кволо і недостатньо працює над творчим закріпленням і висуненням активу молодняківців. Вона ще майже не висунула жодного товариша до центральних літературно-мистецьких журналів, і зокрема, до журналу «Молодняк», хоча запорізька група, що до цього, мала свої одмінні умови.

Умови це ті, що запорізька група ввесь час потужно працювала над організацією й зміцненням свого журналу «Темпи», якого на сьогодні вийшло два числа і що на сторінках його переважно й визначався наявний творчий актив групи.

На творчості цього активу ми й маємо зупинити свою увагу.

Тематика всіх більших художніх речей, що їх в двох числах журналу є аж п'ять (журнал розміром три друкованих аркуші) дуже актуальна й виходить безпосередньо з виробництва. Запоріжжя, а саме: комбайнзавод «Комунар», що через тяжкий прорив промфінплану, вимагав великої допомоги всієї робітничої громадськості, паровозоремонтний завод, що йому присвячені нарис Івана Стрижка—«Паротяг буксує», друкований аж у двох числах журналу. Разом з нарисом Михайла Руднева—«Комбайни соціалістичним ланам» та нарисом Ол. Сеника—«Комбайни на штурм техніки», це складає переважно тематику всіх художніх матеріалів. Автори—всі три члени запорізької групи «Молодняк», два з них—Михайло Руднев та Іван Стрижок—робітники, безпосередньо на виробництві.

Треба одразу відзначити найцікавіші, і більш-менш добре художньо виконані з усіх—це нарис Мих. Руднева—«Комбайни на соціалістичних ланках».

Автор, очевидно, знає сам виробництво, знає тих людей, бригади і бригадирів ковалів, що про них він пише і відтворює, і сить уміло, подає конкретні приклади боротьби ударників за справу честі, за соціалістичну працю, за ліквідацію прориву. Це правда, не цілком бездоганний цей нарис навіть і для робітника. Ми бо, хоч і зважаємо на те, хто автор і яка у нього спроможність у творчості, але не схильні займатись робочелюбством, похвалами тільки тому, що це робітник, а просто вкажемо товаришеві на його помилки. А до помилок цього нарису слід занести насамперед ту загальшину, співання дитирамбів «вообче», що без сумніву є притамане більшості початківців, доки вони не навчаться заглядати глибше, під зверхню кору явищ, і відтворювати

їх в усій їхній суті. Не цілком повно окреслені люди—ударники, бригадири з нарисі Руднева. Безперечно далшим завданням товариша буде відтворити живіше і повніше героїв свого заводу, конкретних бійців за п'ятирічку, а разом з цим і пройти на вищий ступінь художнього відтворення дійсності, вкласти свою частку в виконання тих завдань, що над ними працює пролетарська література.

Слабший вже нарис у двох номерах Івана Стрижка—«Паротяг буксує». Тут видно автор не вник у нутро виробництва, не зміг художньо показати конкретних форм боротьби з проривом і головоутятством на одному з могутніх паровозо-ремонтних заводів України. Немає тут живих, конкретних людей, ударників-ентузіастів, що саме вони і досягли перелому в боротьбі за промфінплян. Є, правда, прізвища, але вони надто мало говорять. Автор віддає багато уваги зверхньому описуванню. Багато в нього ухвал, резолюцій, але дуже мало конкретних художніх картин виробничого процесу, з живими виробниками-ударниками. У Михайла Руднева, хоч і небагато, але є такі живі картини, як прикладом на сторінці 10, момент передплати позики й інші.

З інших художніх матеріалів, що мають назви оповідання, є уривок з роману—В. Кузьмича—«Батальйони п'ятирічки» та К. Дубовика—«Коли гине кляса».

Уривок з оповідання К. Дубовика, молодого, так само, прозаїка з запорізької групи «Молодняк», хоч і не дає права говорити про цілий твір, але на симптоми певних помилок літературно-творчого характеру він вказує. Це, власне, та ж поверховість у відтворенні класової боротьби на селі і колективізації. Поверховість ще прикрита певним літературним впливом. Оті, так звані, художньо-імпресіоністичні натяки, що їх дуже часто розуміє один автор. Немає (правда, це уривок) тої справжньої, внутрішньоскладної класової боротьби, а тільки опис поверхніх явищ. Ось чому вбивство комсомольця Омелька, не дуже впливає, бо до цього мало був підготовлений читач.

Окремо слід добре поговорити про поезію, що в обох числах журналу, виносить щось із тринадцять речей.

З безпосередньо-запорізьких висуванців тут маємо четверо імен: Микола Шпак,—знайомий нам уже по журналу «Молодняк»

і інших друкованих органах, де появлялись поезії цього поета; Т. Гондельблат, Ол. Сенник, Яресько, Х. Шаргородська і всі.

Найбільше в поезії активізувався Микола Шпак, на ньому ми й зупинимось більше. Ознайомившись з усією продукцією цього поета, що в обох числах журналу виносить п'ять поезій, мусимо зразу відзначити на негайну потребу автора більше працювати над поглибленням свого світогляду, підвищенням культурного рівня, на потребу глибокої аналізи дійсності і глибокого її ідейно-художнього відтворення. Матірніо-чутлива описовість, що характеризує вірш «Робітничим ранком», говорить, що поет ще не звільнився (від споглядальності, характерної для всіх його початкових віршів. А неглибока ідейна підкованість, невміння глибоко-ідейно, наснажено і синтетично відтворювати явища, зразу дала себе чути, коли поет став перед лицем ударної роботи, над ударним матеріалом. Тут ми маємо на увазі усі його поезії в № 2 «Темпів», що він їх писав на «Штурм прориву в комбайнізаводі «Комунар».

Мало того, щоби вигукнути:

«Товариші. Сьогодні в нас прорив»,—ніби привітати з добрим ранком, а потім прикрикнути на робітників, щоби ті змили ганебну пляму, горіли ентузіазмом, нагадати, як їх лають саратовці, лірично сказати, що гудки щоранку тривожно гудуть, що навіть вагранка, засоромившись (очевидно, від прориву), але чавун, а там нагадати про Перекоп і цим вже заповнити, що борг буде сплачено і 2300 комбайнів буде вироблено. Такі вірші, безперечно, не викривають всієї конкретності і складності прориву, вони не захоплюють робітничої маси своєю глибокою і зрозумілою думкою, не кличуть їх по-справжньому, і не переконують в можливості і необхідності дати 2300 комбайнів. Так саме не значить, що оголосивши три прізвища—Резнікова, Мінаєва, Кулі, додавши й інших, в контексті загальних фраз для поезії взагалі, і цим поет вже й відтворив «Товариша ударника», як він назвав цього вірша. Суть бо не в прізвищі ударника, а в тих нових соціалістичних методах і формах праці, що з допомогою їх, ударник перевиконує промфінплян, суть в тих нових виробничих взаєминах, що створюють нову людину виробника—керівника держави, героя соціалістичних темпів.

Отже завдання поета є усвідомити, вивчити ці нові форми соціалістичної праці, його творців і так це відтворити, щоби ці форми і люди могли стати зразком для всієї робітничої класи. Відтворити образ ударника—героя соціалістичних темпів, як нову соціалістичну людину, що за її прикладом мають йти всі робітники. Поруч цього, Мик. Шпакові найнегайнішою справою є підвищення своєї культури, мови, поетичної кваліфікації, якщо він хоче бути добрим пролетарським поетом. Бо такі рядки, як от:

„Товариш, ударник

Що цеху свого командир ти»,
або ось таке незграбне гасло:

«Кожний комсомолец—червоноармієць на фронті комбайнів.

Рухимо ж на прорив організованістю мас негайно».

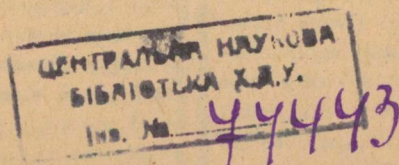
Говорять, що поет тяжко мучиться над створенням будь-якої рими, будь-якого контексту слів, що йому не вистачає не тільки мови, лексики, а й культури вірша і т. інш. Такий вірш, як «Факти», що теж хворіє на всі зазначені вади, все ж далеко конкретніший, простіший і говорить за те, що глибше знання життя може дати поетові насагу поруч великої ідейно-політичної роботи над собою, стати на шлях до створення великої поезії нашої доби. Сьогодні ж про зріст Ми коли Шпака ми говорити не маємо права. Крім Мик. Шпака, ми відзначимо з поетів ще Т. Гондельблат, Сеника і інш.

Дві поезії Гондельблат говорять, що їй так само ще дуже багато треба працювати. Ота описовість, з піднятим настроєм на лірику

у вірші «Студенти на прориві», говорить про значну несмансипованість поетеси від старої пейзажної лірики. Вірш—«Робітничий поет», хворіючи так само на описовість, все ж говорить, що поетеса може стати за певних умов за потужного ідейного зросту в ряди пролетарських поетів. Цілковито варт засудити вірш Ол. Сеника—«Колгоспівська весна». Вірш, що нічого спільного, крім деякої фразеології, не має з сучасною поезією, і цілком міг бути написаний в часи Кольцова. Що-правда, деяка фразеологія від Кольцова його різнить. Але вся суть не в окремих нових фразах. Рівно ж немає підстав позитивно відгукуватись на урабараний вірш Хіні Шаргородської «Наше сьогодні», та вірш Л. Яреська—«Земля й бетон». Хоча останній вражає певною художністю в описуванні виробничого процесу в бетонуванні. Але й тільки. При більшій ідейній насаженості, при певній динамічності, що його бракує цьому уривкові з поезії, його можна було б занести до перших початків нової лірики.

Отже в цілому, як бачимо, творчий баланс Запорізької групи «Молодняк», так як він виявився в двох числах «Темпів», не говорить за себе позитивно.

Маємо надію, що той альманах, якого укладає група до з'їзду «Молодняк» і який далеко повніше, ширше й глибше виявить творче обличчя групи, а не так, як ці числа журналу.—що цей альманах справді буде вкладкою в українську пролетарську літературу, вкладкою, що підносить на вищий щабель і творчий зріст організації «Молодняк» і цілу пролетарську літературу.

ВСІ

КОМСОМОЛЬСЬКІ ТА КУЛЬТОСВІТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЛІТЕРАТУРНО-РЕЦЕНЗЕНТСЬКІ ГУРТКИ, ГРУПИ „МОЛОДНЯК“, РОБІТНИКИ-УДАРНИКИ ПРИЗВАНІ ДО ЛІТЕРАТУРИ, РОБІТНИЧІ КЛЮБИ, СЕЛЬБУДИ, ВИШІ, ШКОЛИ, ЧИТАЛЬНІ ПОВИННІ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ

МОЛОДНЯК

Літературно-мистецький та громадсько-політичний ілюстрований журнал-місячник, орган ЦК ЛКСМУ

Рік видання 5-й

ПЕРЕДПЛАТА

На 1 рік	4 крб.
На 6 міс.	2 крб.
На 3 міс.	1 крб. 10 коп.
На 1 міс.	— 40 коп.

МОЛОДНЯК

виходить за найближчої участі всеукраїнської організації комсомольських пролетарських письменників „Молодняк“.

МОЛОДНЯК

містить актуальні ґрунтовні статті з питань національної політики партії, культурної революції і завдання комсомолу.

Широко висвітлює в нарисах, статтях, хроніці досвід роботи комсомолу України на фронті культурної революції.

МОЛОДНЯК

павно висвітлює процес комсомольської літератури на Україні, друкує твори комсомольських письменників, початківців, ударників, містить критику й огляди творчості молодняківців, дає поради й допомогу літературно-рецензентським гурткам через статті й листи. Дає повну інформацію про сучасну українську літературу та літературу цілого Союзу Рад. Містить твори видатних українських поетів, письменників, драматургів, критиків та революційних письменників Заходу і Сходу.

На сторінках „Молодняка“ висвітлюється участь комсомолу України в галузі всіх мистецтв (ІЗО, Муз., Драм., Кіно). У „Молодняку“ великий розділ бібліографії і анотацій нових книжок.

ПЕРЕДПЛАТУ ЗАДАВАТИ ВСІМ ПОШТОВИМ ФІЛІЯМ ТА НА АДРЕСУ ВИДАВНИЦТВА.

Харків, Пушкінська 24, видавництво „Радянське Село“, редакція „Молодняка“, телефон 79-59

ДО ВІДОМА АВТОРІВ

На рукописі обов'язково ставити справжнє прізвище автора і точну домашню адресу; рукописи до редакції треба надсилати чисто написані од руки або на машині на одному боці аркуша; в рецензійних на книжки, крім назви й автора, треба зазначати видавництво, рік видання, тираж, кількість сторінок, ціну; не прийняті рукописи, менші як на пововину друкованого аркуша, а також рукописи, ухвалені до друку, редакцією не повертає.